

Raport z wdrażania rekomendacji Poznańskiego Panelu Obywatelskiego w 2022 r.

Spis treści

WSTĘP	2
CZĘŚĆ 1	2
Jak zaadaptować lasy i tereny zieleni w Poznaniu do zmieniającego się klimatu?	2
CZĘŚĆ 2	73
Czy całkowicie odejść w Poznaniu od spalania węgla w gospodarstwach domowych?	73

WSTĘP

W 2022 r. trwał proces wdrażania 77 rekomendacji Poznańskiego Panelu Obywatelskiego (PPO) wypracowanych przez mieszkańców – uczestników PPO w 2021 r. Ogólny temat panelu brzmiał: „Jak władze Poznania mogą działać na rzecz przeciwdziałania oraz adaptacji do zmian klimatu i kryzysu klimatycznego?”. Dyskusje i rekomendacje panelistów skupiały się wokół dwóch tematów szczegółowych:

- „Jak zaadaptować lasy i tereny zieleni w Poznaniu do zmieniającego się klimatu?”;
- „Czy całkowicie odejść w Poznaniu od spalania węgla w gospodarstwach domowych?”

Wydziały i miejskie jednostki organizacyjne odpowiedzialne za wdrażanie poszczególnych rekomendacji podjęły w 2022 r. prace nad realizacją zadań w ramach zagadnień objętych rekomendacjami PBO.

CZĘŚĆ 1

JAK ZAADAPTOWAĆ LASY I TERENY ZIELENI W POZNANIU DO ZMIENIAJĄCEGO SIĘ KLIMATU?

CZĘŚĆ 1 – 46 REKOMENDACJI

Rekomendacje w trakcie realizacji: 41

Rekomendacje w przygotowaniu: 3

Rekomendacja do realizacji w latach następnych: 2

Koszt realizacji w 2022 r.: 11 mln zł

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 5 – 98,2% poparcia

„Stosowanie jakościowej kompensacji przyrodniczej w miejsce usuwanej roślinności oraz szczególna opieka nad nowymi nasadzeniami w perspektywie wieloletniej.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Jakościowa kompensacja przyrodnicza oraz szczególna opieka nad nowymi nasadzeniami była realizowana w ramach zadań własnych Wydziału Klimatu i Środowiska poprzez zobowiązania nakładane w decyzjach administracyjnych na wnioskodawców występujących o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów. Ponadto wdrożono nowe wymagania do stosowania podczas sadzenia drzew, zarówno sadzonych przez Zarząd Zieleni Miejskiej, jak i podmioty zewnętrzne w ramach rekompensaty, m.in.:

- powiększono wielkość dołów i ilość użytej ziemi urodzajnej do sadzenia drzew;
- wydłużono okres opieki nad nowo posadzonymi drzewami z 3 do 5 lat, dotyczy to także wymagań dla podmiotów zewnętrznych w ramach nasadzeń rekompensacyjnych.

Zarząd Dróg Miejskich każdorazowo w związku z usuwaniem drzew i krzewów zobowiązany jest do wykonania nasadzeń kompensacyjnych, które następnie obejmuje pielęgnacją.

W dniu 17 maja 2022 r. Zarządzeniem nr 399/2022/P Prezydenta Miasta Poznania w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Poznania zostały przyjęte standardy ochrony drzew. Standardy bazują na wiedzy eksperckiej oraz dotyczą zagadnień związanych z ochroną i utrzymaniem drzew ujętych w trzy dokumenty:

- „Standard cięcia i pielęgnacji drzew”;
- „Standard inspekcji i diagnostyki drzew”;
- „Standard ochrony drzew w procesie inwestycyjnym”.

W Zarządzeniu Prezydent zobowiązał podmioty zarządzające nieruchomościami w imieniu Miasta Poznania, w tym komórki organizacyjne Urzędu Miasta Poznania, miejskie jednostki organizacyjne, spółki miejskie do:

- stosowania zapisów zawartych w przyjętych Standardach, w tym do stosowania każdorazowo w procesie planowania w Specyfikacji Warunków Zamówienia (SWZ) zapisów pozwalających wcielić w życie zasady i obowiązki wynikające z Zarządzenia;
- promowania i wdrażania zasad zawartych w przyjętych Standardach i przekazywania ich treści innym podmiotom zarządzającym terenami zieleni w granicach Poznania.

Przyjęty dokument zapewnia jeszcze większą dbałość o drzewa przez podejmowanie działań zmierzających do zachowania w dobrej kondycji jak największej ich liczby na obszarze Poznania, w szczególności w ramach planowanych i prowadzonych przez jednostki miejskie procesów inwestycyjnych oraz zadań związanych z utrzymaniem zieleni.

Standardy opracowane zostały w ramach projektu „Drzewa dla zielonej infrastruktury Europy” przez Fundację EkoRozwoju i Stowarzyszenie Architektury Krajobrazu.

W 2022 r. Miasto Poznań zorganizowało w formie hybrydowej cykl bezpłatnych szkoleń na temat Standardów dla pracowników samorządowych (UMP, miejskich jednostek organizacyjnych), spółdzielni, firm deweloperskich oraz radnych Rady Miasta Poznania i rad osiedli, a także zainteresowanych mieszkańców. Uczestniczyło w nich ponad 210 osób. Tematyka szkoleń obejmowała m.in.: informację o wprowadzonych standardach ochrony drzew i działań na rzecz ochrony zieleni w Poznaniu, zasady ochrony drzew i innych form zieleni w procesach inwestycyjnych, zasady cięcia i pielęgnacji drzew, zasady prowadzenia i wykorzystania cyfrowej bazy danych o zieleni rosnącej w Poznaniu, prowadzonej przez Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ.

W 2022 r. zostały także przygotowane materiały informacyjne (broszury, karty informacyjne i notesy) zawierające wskazania „Standardów ochrony drzew” dostosowane dla 5 różnych grup odbiorców: mieszkańców, inwestorów, projektantów, wykonawców robót oraz inspektorów nadzoru. Materiały będą dołączane do stosownych decyzji administracyjnych oraz rozdawane uczestnikom poszczególnych wydarzeń tematycznych.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Dróg Miejskich, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 8 – 98,2% poparcia

„Obowiązek wykazania przez dewelopera bilansu w wycince i sadzeniu drzew uwzględniającego ich wiek i rozmiar przed rozpoczęciem każdorazowej inwestycji budowlanej.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Obowiązek wykazania przez dewelopera we wniosku liczby drzew do usunięcia i liczby drzew w ramach planowanych nasadzeń zastępczych, który jest weryfikowany w toku prowadzonych postępowań administracyjnych, był realizowany w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez Wydział Klimatu i Środowiska. Każdy wnioskodawca (w tym deweloper), występujący o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów kolidujących z zamierzeniem inwestycyjnym, był zobowiązany przepisami art. 83b ustawy o ochronie przyrody do przedłożenia listy drzew objętych wycinką (podając m.in. nazwę gatunku oraz obwód pnia drzewa) oraz projektu planu nasadzeń zastępczych. Było to podstawą do ustalenia liczby drzew stanowiących kompensację za usuwane w procesie inwestycyjnym drzewa. Wdrażanie rekomendacji jest procesem ciągłym.

W dniu 17 maja 2022 r. Zarządzeniem nr 399/2022/P Prezydenta Miasta Poznania w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Poznania zostały przyjęte standardy ochrony drzew. Standardy bazują na wiedzy eksperckiej oraz dotyczą zagadnień związanych z ochroną i utrzymaniem drzew ujętych w trzy dokumenty:

- „Standard cięcia i pielęgnacji drzew”;
- „Standard inspekcji i diagnostyki drzew”;
- „Standard ochrony drzew w procesie inwestycyjnym”.

W Zarządzeniu Prezydent zobowiązał podmioty zarządzające nieruchomościami w imieniu Miasta Poznania, w tym komórki organizacyjne Urzędu Miasta Poznania, miejskie jednostki organizacyjne, spółki miejskie do:

- stosowania zapisów zawartych w przyjętych Standardach, w tym do stosowania każdorazowo w procesie planowania w Specyfikacji Warunków Zamówienia (SWZ) zapisów pozwalających wcielić w życie zasady i obowiązki wynikające z Zarządzenia;

- promowania i wdrażania zasad zawartych w przyjętych Standardach i przekazywania ich treści innym podmiotom zarządzającym terenami zieleni w granicach Poznania.

Przyjęty dokument zapewnia jeszcze większą dbałość o drzewa przez podejmowanie działań zmierzających do zachowania w dobrej kondycji jak największej ich liczby na obszarze Poznania, w szczególności w ramach planowanych i prowadzonych przez jednostki miejskie procesów inwestycyjnych oraz zadań związanych z utrzymaniem zieleni.

Standardy opracowane zostały w ramach projektu „Drzewa dla zielonej infrastruktury Europy” przez Fundację EkoRozwoju i Stowarzyszenie Architektury Krajobrazu.

W 2022 r. Miasto Poznań zorganizowało w formie hybrydowej cykl bezpłatnych szkoleń na temat Standardów m.in. dla firm deweloperskich. Tematyka szkoleń obejmowała m.in. zasady ochrony drzew i innych form zieleni w procesach inwestycyjnych.

W 2022 r. zostały także przygotowane materiały informacyjne (broszury, karty informacyjne i notesy) zawierające wskazania „Standardów ochrony drzew” dostosowane dla inwestorów, projektantów, wykonawców robót oraz inspektorów nadzoru. Materiały będą dołączane do stosownych decyzji administracyjnych oraz rozdawane uczestnikom poszczególnych wydarzeń tematycznych.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 23 – 96,5% poparcia

„Sukcesywnie należy zastępować nieutrzymywane trawniki miejskie łąkami kwiatnymi albo roślinnością najbardziej odporną na czynniki środowiskowe, wytrzymałą na suszę, niepodatną na deptanie, z wysokimi zdolnościami regeneracyjnymi po uszkodzeniach, przyciągającą owady zapylające (jak pszczoły i motyle), zawsze zieloną, oszczędzającą czas, publiczne pieniądze i korzystnie wpływającą na jakość powietrza. Przykładem jest mieszanka traw z dodatkiem specjalnej, miniaturowej odmiany koniczyny białej.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W Poznaniu sukcesywnie wprowadzane są łąki kwiatne na terenach administrowanych przez Zarząd Zieleni Miejskiej, m.in. znajdują się w Parku Edukacji Ekologicznej i Parku Rataje. W 2022 r. założono ponad 1600 m² łąk kwiatnych: 150 m² na Sołacz, przy ul. Kościelnej – 100 m², w parku Maltańskim – 390 m², na skwerze przy ul. Podkomorskiej – 962 m². W latach 2021-2022 założono w sumie 4200 m² łąk kwiatnych. Ponadto wyznaczane były obszary, gdzie rezygnuje się z koszenia trawników, przeznaczając tereny pod samoistne łąki ekologiczne.

Zarząd Dróg Miejskich utrzymuje łąkę kwiatną przy ul. Leśnych Skrzatów o pow. 1900 m². Ponadto koszenie trawników w pasie drogowym przeprowadza się 2 razy w roku, z wyjątkiem tzw. „trójkątów widoczności”, na których kosi się trawę ze względów bezpieczeństwa. Zarząd Dróg Miejskich preferuje łąki miejskie tj. samoistne łąki ekologiczne.

Łąki kwiatne w ramach działań edukacyjnych były także zakładane przy placówkach edukacyjno-wychowawczych, które prowadziły także akcje edukujące dzieci i młodzież na temat ekologicznej roli łąk kwiatnych i miododajnych.

W 2022 r. zrealizowana została przez Miasto Poznań kampania edukacyjna oraz bezpłatne warsztaty pn. „Grabienie i koszenie – przyrodnicze utrapienie” na temat pielęgnacji terenów zieleni w mieście oraz zagadnień związanych z koszeniem trawników i grabieniem liści. W warsztatach uczestniczyło ok. 30 przedstawicieli miejskich wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, firm deweloperskich i biur projektowych oraz placówek oświatowych.

W 2022 r. w ramach programu „Poznań dla Pszczół” kontynuowany był projekt pn. „Stołówka dla fifnych owadów”. W 2022 r. uczestniczyło w nim 9 przedszkoli i szkół podstawowych, 9 Rodzinnych Ogrodów Działkowych (ROD) oraz 2 Domy Kultury. Otrzymali „Tytki dobroci dla owadów” z mieszanką nasion wieloletnich roślin pyłko- i nektarodajnych, które kwitną od maja do października, do wysiane w ogródkach przedszkolnych i szkolnych oraz na terenach ROD. Dla uczestników akcji przygotowano również wykonane z materiałów ekologicznych specjalne hoteliki dla pszczoł i innych owadów – zapylaczy. Ponadto dla dzieci został przygotowany film edukacyjny na temat owadów, a dla osób dorosłych publikacja pt. „Pszczoły wokół nas” (link: [Publikacja "Pszczoły wokół nas"](#)), w której opisane m.in. rośliny przyjazne owadom zapylającym.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Dróg Miejskich, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Wydział Działalności Gospodarczej i Rolnictwa

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 22 – 94,7% poparcia

„Zalesianie gruntów porolnych i nieużytków w celu zwiększenia lesistości miasta Poznania.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. wykonano zalesienie 3,98 ha terenu po byłej szkółce roślin ozdobnych w Krzyżownikach, pozostawiając jednocześnie część roślinności spontanicznej i pochodzącej z dawnej szkółki roślin ozdobnych. Drzewa zostały zasadzone w ramach współpracy z globalną inicjatywą Reforest'Action, której działalność jest ukierunkowana na zachowywanie, przywracanie i sadzenie nowych lasów na całym świecie. Od 2021 r. w ramach akcji zalesiania terenie w Krzyżownikach posadzono 57,9 tys. sadzonek drzew liściastych, jak dęby, klony, buki, lipy drobnolistne, w tym w 2022 r. 30 tys. sadzonek, przede wszystkim dębów i klonów. Łącznie zalesiono 8,98 ha terenu. Docelowo powierzchnia leśna w Krzyżownikach będzie wynosić 55 ha i będzie na niej ok. 270 tys. drzew, w tym nowe zalesienia obejmą 23 ha. Pozostały teren zostanie dolesiony.

Przeprowadzane zalesienia mają na celu zrównoważoną odbudowę ekosystemów i zwiększanie ich odporności na zagrożenia klimatyczne poprzez dopasowanie struktury gatunkowej powierzchni leśnej do lokalnych warunków siedliskowych.

Gospodarka leśna w lasach komunalnych jest prowadzona w oparciu o ustawę o lasach i zgodnie z planem urządzenia lasu, które to dokumenty gwarantują zachowanie, ochronę i powiększanie powierzchni leśnych.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zakład Lasów Poznańskich, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Miejska Pracownia Urbanistyczna

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 18 – 94,7% poparcia

„Sporządzenie mapy rozmieszczenia drzew, bieżące aktualizowanie jej oraz ogłoszenie moratorium na wycinkę drzew.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Cyfrowa Baza Zieleni (CBZ) została uruchomiona w ramach Systemu Informacji Przestrzennej i Modelu 3D. Gromadzi szczegółowe dane o drzewach rosnących na gruntach Miasta Poznania i Skarbu Państwa, obejmujących parki, zieleńce, skwery i pasy drogowe. Informacje o drzewach dotyczą m.in. ich lokalizacji, gatunku, planowanych zabiegów pielęgnacyjnych, planowanej wycinki. Gromadzone dane mogą być poszerzane o inne informacje, wynikające z potrzeb jednostek zarządzających zielenią lub z przepisów z zakresu ochrony środowiska.

18 maja 2022 r. Prezydent Miasta Poznania podpisał zarządzenie nr 408/2022/P w sprawie zasad prowadzenia i wykorzystywania bazy danych o zieleni na terenie Poznania. Zarządzenie stało się podstawą do podjęcia przez jednostki miejskie działań związanych z gromadzeniem, przetwarzaniem i aktualizacją danych o zieleni.

W 2022 r. w ramach CBZ wykonano:

- inwentaryzację Parku Przyjaźni Polsko-Węgierskiej;
- inwentaryzację Parku im. Ryszarda Kuklińskiego;
- przegląd drzew dla Zarządu Dróg Miejskich (całe miasto – pasy drogowe);
- materiały z inwentaryzacji zleczonych przez Zarząd Zieleni Miejskiej dla następujących obiektów: park Sołacki, park im. Karola Marcinkowskiego, park im. Adama Mickiewicza, objęty ochroną konserwatorską (przygotowanie materiałów do inwentaryzacji dendrologicznej oraz specjalistycznego przeglądu drzewostanu), kilkanaście mniejszych obszarów.

Po wykonaniu inwentaryzacji i ocenie dendrologicznej drzew rosnących w parkach im. A. Mickiewicza, F. Chopina, Sołackim, M. Kasprowicza („dzika część”), zieleńcach im. I. Łukasiewicza oraz przy ul. Kosińskiego, skwerze im. M. Zawiei oraz terenie przy

ul. Burszty, materiały z inwentaryzacji zostały przekazane do włączenia do zasobów cyfrowej bazy danych o zieleni.

Zarząd Dróg Miejskich na podstawie porozumienia z ZGiKM GEOPOZ dokonuje aktualizacji bazy danych na temat zieleni miejskiej (Wydział Terenów Zieleni). Dane przygotowywane są w ramach dokumentacji powykonawczej z realizacji nasadzeń oraz przeglądu drzewostanu.

Wdrażanie rekomendacji jest procesem ciągłym. Bieżąca aktualizacja bazy danych dokonywana jest po zakończeniu postępowania administracyjnego, w wyniku którego wydano zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów. W projektach zagospodarowania terenu egzekwowane jest przedstawienie układu istniejącej zieleni z oznaczeniem jej elementów podlegających likwidacji. Wnioski o warunki zabudowy są opiniowane pod kątem występowania drzew na terenie inwestycji. W postępowaniach o pozwolenie na budowę / zgłoszeniach z projektem budowlanym egzekwuje się zapisy mpzp oraz decyzji o warunkach zabudowy.

Realizacja rekomendacji w zakresie ogłoszenia bezwzględnego moratorium na wycinkę drzew jest niemożliwa z uwagi na uwarunkowania zarówno środowiskowe związane między innymi z ochroną drzewostanu w przypadku ogniska chorobowego, ale też na względy bezpieczeństwa. Wiąże się też z uwzględnieniem uwarunkowań formalno-prawnych (m.in. ustawy o ochronie przyrody, ustawy o lasach, Kodeksu cywilnego, Prawa ochrony środowiska). Należy mieć też na uwadze konieczność realizacji infrastrukturalnych inwestycji miejskich, których przeprowadzenie w uzasadnionych przypadkach nie jest możliwe bez ingerencji w istniejący drzewostan.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ, Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Dróg Miejskich, Palmiarnia Poznańska, Zakład Lasów Poznańskich

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 15 – 94,7% poparcia

„Obszary chronione powinny zostać zwiększone z obecnych ok. 5,62 % (wg danych z Urzędu Miasta) powierzchni miasta do możliwie maksymalnej powierzchni. Należy wprowadzić zakaz przeznaczania wszystkich terenów o szczególnych walorach przyrodniczych pod nową zabudowę.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. trwały prace, w tym ekspertyzy dendrologiczne, nad ustanowieniem pomnikiem przyrody grupy 18 drzew z gatunku wierzba biała (*Salix alba* L.) rosnących na nieruchomości przy ul. Wrońskiego/ Krauthofera w Poznaniu. Zakończono także monitoring 5 alei drzew.

Rekomendacja jest realizowana. Obszary cenne przyrodniczo w dokumentach planistycznych stanowią obszary wyłączone z zabudowy. Działanie jest realizowane na bieżąco i obejmuje: procedowanie uchwalania nowych form ochrony przyrody (pomniki przyrody, użytki ekologiczne) zgodnie z obowiązującymi procedurami, analiza wniosków mieszkańców pod kątem zasadności rozpoczęcia procedury o ustanowienie nowych form ochrony przyrody, bieżący przegląd oznakowania istniejących form ochrony przyrody – dla rozpoczęcia procedury uchwalenia obszarowej formy ochrony przyrody zlecenie waloryzacji – dla punktowej formy ochrony przyrody (pomników przyrody) zlecenie opracowania ekspertyzy dendrologicznej.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 10 – 93,0% poparcia

„W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach administracyjnych zezwalających na rozpoczęcie i prowadzenie budowy należy stosować wyższe wymogi związane z powierzchnią biologicznie czynną w stosunku do powierzchni terenu (równać w górę). W decyzjach o warunkach zabudowy potrzebne jest wprowadzenie zapisów dotyczących minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej na poziomie optymalnie najwyższym. Samowole budowlane powinny podlegać karze, a przestrzeganie wymogów należy egzekwować na etapie odbioru inwestycji oraz monitorować przez kolejne lata.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Powierzchnia biologicznie czynna jest wskaźnikiem obowiązkowo określanym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp) jako kluczowy element zagospodarowania.

Na etapie sporządzania projektów mpzp każdorazowo analizowane są możliwości wprowadzenia możliwie najwyższego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej, w odniesieniu do proponowanej w planie funkcji, charakteru i intensywności zabudowy.

W postępowaniach o pozwolenie na budowę / zgłoszeniach z projektem budowlanym egzekwuje się zapisy mpzp oraz decyzji o warunkach zabudowy również obejmujące wymogi dotyczące powierzchni biologicznie czynnej. Po uzyskaniu informacji o samowolach każdorazowo sprawy takie są przekazywane do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego celem wyjaśnienia.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Urbanistyki i Architektury

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 2 – 91,2% poparcia

„Należy nadzorować naturalne zalesienie gruntów porolnych oraz nieużytków i w razie potrzeby prowadzić nasadzenie roślinności.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. wykonano zalesienie 3,98 ha terenu po byłej szkółce roślin ozdobnych w Krzyżownikach, pozostawiając jednocześnie część roślinności spontanicznej i pochodzącej z dawnej szkółki roślin ozdobnych. Drzewa zostały zasadzone w ramach współpracy z globalną inicjatywą Reforest'Action, której działalność jest ukierunkowana na zachowywanie, przywracanie i sadzenie nowych lasów na całym świecie. Od 2021 r. w ramach akcji zalesiania terenie w Krzyżownikach posadzono 57,9 tys. sadzonek drzew liściastych, jak dęby, klony, buki, lipy drobnolistne, w tym w 2022 r. 30 tys. sadzonek, przede wszystkim dębów i klonów. Łącznie zalesiono 8,98 ha terenu. Docelowo powierzchnia leśna w Krzyżownikach będzie wynosić 55 ha i będzie na niej ok. 270 tys. drzew, w tym nowe zalesienia obejmą 23 ha. Pozostały teren zostanie dolesiony.

Przeprowadzane zalesienia mają na celu zrównoważoną odbudowę ekosystemów i zwiększanie ich odporności na zagrożenia klimatyczne poprzez dopasowanie struktury gatunkowej powierzchni leśnej do lokalnych warunków siedliskowych.

Gospodarka leśna w lasach komunalnych jest prowadzona w oparciu o ustawę o lasach i zgodnie z planem urządzenia lasu, które to dokumenty gwarantują zachowanie, ochronę i powiększanie powierzchni leśnych.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zakład Lasów Poznańskich, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Miejska Pracownia Urbanistyczna

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 3 – 89,5% poparcia

„W Poznaniu w obszarze zieleni miejskiej urządzonej – tam, gdzie to możliwe (w parku miejskim, zieleńcu, na skwerze itp.), należy wprowadzić 3 strefy użytkowania. A. Strefy przyrody – obszar nieużytkowany zupełnie, z nieprzycinanymi drzewami, krzewami, roślinami zielnymi, z martwymi drzewami, gdzie prace są ograniczone do usuwania odpadów (śmieci) i eliminacji gatunków obcych oraz inwazyjnych. Minimum 10–30% każdego obszaru zieleni miejskiej. B. Strefy ekstensywnego użytkowania: trawniki koszone raz lub dwa razy w roku, krzewy i drzewa nieprzycinane lub przycinane bardzo rzadko. Minimum 30–60% powierzchni. C. Strefy intensywnego użytkowania – tak jak dotychczas: trawniki koszone często, krzewy i drzewa, które mogą być przycinane. Maksimum 40% powierzchni.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Koszenie trawników na terenach miejskich, tam, gdzie to było możliwe, zostało znacznie ograniczone. Wskaźnik ilości koszenia spadł w stosunku do 2021 r. z 6 na 2,85.

Na większości obszarów wprowadzone zostało strefowanie trawników, a niektóre obszary zostały całkowicie wyłączone z koszenia. Zaprzestano koszenia trawy na terenach: Park im. Jana Pawła II – pas przy ogródkach działkowych oraz teren wokół stawu; teren w rejonie ul. Korfantego, przy cieku Górczynka; Cytadela – rezerwat; Park Szelągowski – skarpa; częściowo: Park im. Jana Kasprowicza; Park im. G. Manitusa; Park im. W. Wróza; Park im. Heweliusza; Park im. F. Jasińskiego; skwer im. Stryczyńskiego; zaułek Ziernhoffera w części; teren przy ul. Arciszewskiego; na osiedlu Oświecenia; Użytek ekologiczny „Traszki Ratajskie”; "Forteczny"; tereny: przy osiedlu Armii Krajowej; nad Wartą; przy osiedlu Zodiak; u zbiegu Piłsudskiego i Inflanckiej; Park im. A. Wodziczki; Park Sołacki; teren w Kiekrzu.

W 2022 r. strefowanie zieleni zostało wprowadzone w parku im. Jana Kasprowicza. Trawniki koszone były regularnie jedynie w części użytkowanej przez mieszkańców (np. część rekreacyjna). Pozostałe fragmenty były koszone raz w sezonie (łąki kwietne) lub w ogóle (ekostrefy). Strefowanie zieleni było stosowane także w parkach: na os. Bolesława Chrobrego, im. Jana Pawła II, im. Władysława Czarneckiego, Cytadela.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Zieleni Miejskiej, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r.
Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 44 – 87,7% poparcia

„Należy prowadzić działania edukacyjne na tematy powiązań pomiędzy organizmami, priorytetów ochrony, np. dużych i sędziwych drzew, powiązań przyrodniczych.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.:**W 2022 r. Miasto Poznań zorganizowało:**

- cykl bezpłatnych szkoleń na temat Standardów ochrony drzew dla pracowników samorządowych (UMP, miejskich jednostek organizacyjnych), spółdzielni, firm deweloperskich oraz radnych Rady Miasta Poznania i rad osiedli, a także zainteresowanych mieszkańców. Uczestniczyło w nich ponad 210 osób. Tematyka szkoleń obejmowała m.in.: informację o wprowadzonych standardach ochrony drzew i działań na rzecz ochrony zieleni w Poznaniu, zasady ochrony drzew i innych form zieleni w procesach inwestycyjnych, zasady cięcia i pielęgnacji drzew, zasady prowadzenia i wykorzystania cyfrowej bazy danych o zieleni rosnącej w Poznaniu, prowadzonej przez Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ;
- edukacyjne spacery przyrodnicze dla mieszkańców m.in: cykliczne spacery dendrologiczne i ornitologiczne, spacery przyrodnicze po użytkach ekologicznych „Wilczy Młyn”, „Strzeszyn” i „Bogdanka II”;
- zajęcia terenowe z młodzieżą szkół ponadpodstawowych i studentami poznańskich uczelni (np. na terenie pasieki miejskiej w parku Cytadela);
- materiały informacyjne (broшуry, karty informacyjne i notesy) zawierające wskazania „Standardów ochrony drzew” dostosowane dla inwestorów, projektantów, wykonawców robót oraz inspektorów nadzoru. Materiały będą dołączane do stosownych decyzji administracyjnych oraz rozdawane uczestnikom poszczególnych wydarzeń tematycznych;
- edukacyjne akcje proekologiczne na tablicach informacyjnych i w lokalnej prasie, radiu i telewizji, w tym:
 - akcja „Zielone Pojęcie” promująca działania proekologiczne prowadzone przez Miasto oraz prezentująca informację o bogactwie przyrodniczym miasta. Akcja obejmowała: plakaty na nośnikach CityLight i pojazdach komunikacji miejskiej,

- codzienne spoty reklamowe emitowane w pojazdach komunikacji miejskiej w Poznaniu i gmin ościennych;
- audycje z cyklu „Zielone Blubranie”;
 - 3. edycję programu „Poznań dla Pszczół” mającego na celu przekazanie mieszkańcom wiedzy o zagrożeniu wyginięcia pszczoł oraz działań w zakresie powstrzymania tego procesu. W ramach programu realizowano m.in.: projekt pn. „Stołówka dla fifych owadów”. W 2022 r. uczestniczyło w nim 9 przedszkoli i szkół podstawowych, 9 Rodziny Ogrodów Działkowych (ROD) oraz 2 Domy Kultury. Otrzymali „Tytki dobroci dla owadów” z mieszanką nasion wieloletnich roślin pyłko- i nektarodajnych, które kwitną od maja do października, do wysiane w ogródkach przedszkolnych i szkolnych oraz na terenach ROD. Dla uczestników akcji przygotowano również wykonane z materiałów ekologicznych specjalne hoteliki dla pszczoł i innych owadów – zapylaczy. Ponadto zrealizowano:
 - film edukacyjny dla dzieci na temat owadów;
 - publikację pt. "Pszczoty wokół nas" (link do pobrania publikacji: https://www.poznan.pl/mim/main/do-pobrania,p,68119,68122.html?wo_id=1304), w której opisane m.in. rośliny przyjazne owadom zapylającym;
 - konkurs plastyczny dla dzieci pn. „Pszczoty i trzmiele to nasi przyjaciele” (314 uczestników);
 - wystawy edukacyjne na temat pszczoł w Palmiarni Poznańskiej i Ogrodzie Botanicznym;
 - warsztaty dla dzieci w Palmiarni Poznańskiej i w ramach wydarzenia MIASTOOBRAZ na pl. Bernardyńskim;
 - grę terenową dla dzieci „Z kwiatka na kwiatek” w Ogrodzie Botanicznym;
 - spektakle edukacyjne dla dzieci „Pszczółka Maja” i „Co słychać w ulu?”;
 - biegi charytatywne, których uczestnicy otrzymali broszurę informacyjną na ten temat oraz paczki nasion roślin miododajnych do wysiania w ogrodzie lub na balkonie;
 - festyn rodzinny na Dziedzińcu UMP z galą laureatów konkursu plastycznego zorganizowanego przez Miasto Poznań;
 - kolejną edycję konkursu „Zielony Poznań”, w ramach której odbyły się m.in.: warsztaty i spotkania pn. "Zainspiruj się wiosną" mające na celu pogłębianie wiedzy przyrodniczej oraz zainteresowanie ekologią i propozycjami kreatywnych zabaw z wykorzystaniem przyrody (uczestniczyło 300 osób); wydarzenia edukacyjne pn. „Akademia Zielony Poznań” obejmujące m.in.: organizację „zielonych warsztatów” oraz lekcji przyrody dla dzieci, publikacje artykułów m.in.: „Zaprzyjaźnij się z chwastami”, "Warzywa warte przypomnienia" oraz "Kwiaty wokół nas" w poznańskim miesięczniku "Senioralny Poznań". W ramach Akademii Zielony Poznań zorganizowane zostało także spotkanie z grupą dzieci z Przedszkola nr 25 w Poznaniu, które uczestniczyły w inauguracyjnej lekcji przyrody;

- dwa ekomurale wykonane farbami fotokatalitycznymi, mające funkcje oczyszczania powietrza, zaprojektowane razem z uczniami Szkoły Podstawowej nr 19 na os. Oświecenia 1 oraz w Dwujęzycznej Polsko-Angielskiej Prywatnej Szkole Podstawowej na ul. Piwnej 1;
- ogród wertykalny z funkcją oczyszczania powietrza zainstalowany na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 1 na os. Łokietka 104 (w ramach akcji edukacyjnej #MiastoMisja Solaris);
- rozwój terenowej infrastruktury edukacyjnej poprzez wykonanie ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej na terenie Lasku Dębińskiego;
- projekt "Zielone fyrtele. Niech połączą nas drzewa" realizowany w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych nr 5, Szkole Podstawowej nr 6, Szkole Podstawowej nr 60, Szkole Podstawowej nr 63, Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2
- projekt "Brama otwarta na rzekę – edukacja ekologiczna na terenach nadrzecznych w Poznaniu", mający na celu edukację ekologiczną prowadzoną w naturalnej przestrzeni. W 2022 r. zrealizowano: Eksperymentalny Ogród Dziedzictwa, Edukacyjną Ścieżkę Ekologiczną oraz częściowo edukacyjną stronę internetową projektu. W trakcie realizacji był Rzeczny Ogród Ekoedukacji.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Zarząd Zieleni Miejskiej, Zakład Lasów Poznańskich

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 41 – 100% poparcia

„Zwiększenie w mieście ilości pnączy (pochłaniają one pyły, zmniejszają hałas i temperaturę otoczenia) w miejscach, w których nie ma możliwości sadzenia drzew lub krzewów. Obsadzanie pnączami ekranów dźwiękochłonnych znajdujących się w obrębie miasta.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. trwały prace nad zaktualizowaniem Zarządzenia Prezydenta Miasta Poznania nr 900/2020/P w sprawie powołania Zespołu ds. zewnętrznych ogrodów wertykalnych, tzw. zielonych ścian oraz zielonych dachów na terenie Poznania. Zmiana Zarządzenia nastąpiła 27.02.2023 r. Zarządzeniem nr 132/2023/P.

Pnącza są sukcesywnie wprowadzane na terenach zieleni miejskiej. W 2022 r. posadzono 70 pnączy w parku im. J. Kasprowicza, 200 szt. na Górze Przemysła, 2300 szt. w parku im. A. Wodziczki i na terenie przy ul. Bukowskiej.

Pnącza były także sadzone jako rośliny zadarniające w misach drzew znajdujących się przy ulicach.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Dróg Miejskich, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 42 – 98,2% poparcia

„Prowadzenie edukacji przyrodniczej i klimatycznej dla mieszkańców powinno zachęcać ich do zgodnego z przyrodą sposobu projektowania zieleni i jej pielęgnowania.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.**W 2022 r. Miasto Poznań zorganizowało:**

- cykl bezpłatnych szkoleń na temat Standardów ochrony drzew dla pracowników samorządowych (UMP, miejskich jednostek organizacyjnych), spółdzielni, firm deweloperskich oraz radnych Rady Miasta Poznania i rad osiedli, a także zainteresowanych mieszkańców. Uczestniczyło w nich ponad 210 osób. Tematyka szkoleń obejmowała m.in.: informację o wprowadzonych standardach ochrony drzew i działań na rzecz ochrony zieleni w Poznaniu, zasady ochrony drzew i innych form zieleni w procesach inwestycyjnych, zasady cięcia i pielęgnacji drzew, zasady prowadzenia i wykorzystania cyfrowej bazy danych o zieleni rosnącej w Poznania, prowadzonej przez Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ;
- edukacyjne spacerzy przyrodnicze dla mieszkańców m.in: cykliczne spacerzy dendrologiczne i ornitologiczne, spacerzy przyrodnicze po użytkach ekologicznych „Wilczy Młyn”, „Strzeszyn” i „Bogdanka II”;
- zajęcia terenowe z młodzieżą szkół ponadpodstawowych i studentami poznańskich uczelni (np. na terenie pasieki miejskiej w parku Cytadela);
- materiały informacyjne (broszury, karty informacyjne i notesy) zawierające wskazania „Standardów ochrony drzew” dostosowane dla inwestorów, projektantów, wykonawców robót oraz inspektorów nadzoru. Materiały będą dołączane do stosownych decyzji administracyjnych oraz rozdawane uczestnikom poszczególnych wydarzeń tematycznych;
- edukacyjne akcje proekologiczne na tablicach informacyjnych i w lokalnej prasie, radiu i telewizji, w tym:
 - akcja „Zielone Pojęcie” promująca działania proekologiczne prowadzone przez Miasto oraz prezentująca informację o bogactwie przyrodniczym miasta. Akcja obejmowała: plakaty na nośnikach CityLight i pojazdach komunikacji miejskiej,

- codzienne spoty reklamowe emitowane w pojazdach komunikacji miejskiej w Poznaniu i gmin ościennych;
- audycje z cyklu „Zielone Blubranie”;
 - 3. edycję programu „Poznań dla Pszczół” mającego na celu przekazanie mieszkańcom wiedzy o zagrożeniu wyginięcia pszczoł oraz działań w zakresie powstrzymania tego procesu. W ramach programu realizowano m.in.: projekt pn. „Stołówka dla fifych owadów”. W 2022 r. uczestniczyło w nim 9 przedszkoli i szkół podstawowych, 9 Rodzinnych Ogrodów Działkowych (ROD) oraz 2 Domy Kultury. Otrzymali „Tytki dobroci dla owadów” z mieszanką nasion wieloletnich roślin pyłko- i nektarodajnych, które kwitną od maja do października, do wysiane w ogródkach przedszkolnych i szkolnych oraz na terenach ROD. Dla uczestników akcji przygotowano również wykonane z materiałów ekologicznych specjalne hoteliki dla pszczoł i innych owadów – zapylaczy. Ponadto zrealizowano:
 - film edukacyjny dla dzieci na temat owadów;
 - publikację pt. „Pszczoly wokół nas” (link: [Publikacja "Pszczoly wokół nas"](#)), w której opisane m.in. rośliny przyjazne owadom zapylającym;
 - konkurs plastyczny dla dzieci pn. „Pszczoly i trzmiele to nasi przyjaciele” (314 uczestników);
 - wystawy edukacyjne na temat pszczoł w Palmiarni Poznańskiej i Ogrodzie Botanicznym;
 - warsztaty dla dzieci w Palmiarni Poznańskiej i w ramach wydarzenia MIASTOOBRAZ na pl. Bernardyńskim;
 - grę terenową dla dzieci „Z kwiatka na kwiatek” w Ogrodzie Botanicznym;
 - spektakle edukacyjne dla dzieci „Pszczółka Maja” i „Co słyszczyć w ulu?”;
 - biegi charytatywne, których uczestnicy otrzymali broszurę informacyjną na ten temat oraz paczki nasion roślin miododajnych do wysiania w ogrodzie lub na balkonie;
 - festyn rodzinny na Dziedzińcu UMP z galą laureatów konkursu plastycznego zorganizowanego przez Miasto Poznań;
 - kolejną edycję konkursu „Zielony Poznań”, w ramach której odbyły się m.in.: warsztaty i spotkania pn. „Zainspiruj się wiosną” mające na celu pogłębianie wiedzy przyrodniczej oraz zainteresowanie ekologią i propozycjami kreatywnych zabaw z wykorzystaniem przyrody (uczestniczyło 300 osób); wydarzenia edukacyjne pn. „Akademia Zielony Poznań” obejmujące m.in.: organizację „zielonych warsztatów” oraz lekcji przyrody dla dzieci, publikacje artykułów m.in.: „Zaprzyjaźnij się z chwastami”, „Warzywa warte przypomnienia” oraz „Kwiaty wokół nas” w poznańskim miesięczniku „Senioralny Poznań”. W ramach Akademii Zielony Poznań zorganizowane zostało także spotkanie z grupą dzieci z Przedszkola nr 25 w Poznaniu, które uczestniczyły w inauguracyjnej lekcji przyrody;
 - dwa ekomurale wykonane farbami fotokatalitycznymi, mające funkcje oczyszczania powietrza, zaprojektowane razem z uczniami Szkoły Podstawowej nr 19 na

os. Oświecenia 1 oraz w Dwujęzycznej Polsko-Angielskiej Prywatnej Szkole Podstawowej na ul. Piwnej 1;

- ogród wertykalny z funkcją oczyszczania powietrza zainstalowany na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 1 na os. Łokietka 104 (w ramach akcji edukacyjnej #MiastoMisja Solaris);
- rozwój terenowej infrastruktury edukacyjnej poprzez wykonanie ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej na terenie Lasku Dębińskiego;
- projekt „Zielone fyrtle. Niech połączą nas drzewa” realizowany w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych nr 5, Szkole Podstawowej nr 6, Szkole Podstawowej nr 60, Szkole Podstawowej nr 63, Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2
- projekt „Brama otwarta na rzekę – edukacja ekologiczna na terenach nadrzecznych w Poznaniu”, mający na celu edukację ekologiczną prowadzoną w naturalnej przestrzeni. W 2022 r. zrealizowano: Eksperymentalny Ogród Dziedzictwa, Edukacyjną Ścieżkę Ekologiczną oraz częściowo edukacyjną stronę internetową projektu. W trakcie realizacji był Rzeczny Ogród Ekoedukacji.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Zarząd Zieleni Miejskiej, Zakład Lasów Poznańskich, Wydział Działalności Gospodarczej i Rolnictwa

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 35 – 98,2% poparcia

„Budowanie ogrodów deszczowych na skwerach czy wzdłuż chodników wybranych ulic (trend wielu miast świata).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W ramach pilotażowego etapu działań Miasta Poznań i spółki Aquanet Retencja Sp. z o.o. wytypowano miejsca, w których można w pierwszej kolejności wprowadzić elementy małej retencji wraz z projektami zagospodarowania danej przestrzeni zielenią i małą architekturą. W porozumieniu z radami osiedli wybrano następujące lokalizacje: pomiędzy ul. Łukaszewicza i ul. Dmowskiego na Łazarzu, przy ul. Norwida na Jeżycach, przy ul. Gdańskiej na Śródcie oraz w wybranym ogrodzie przedszkolnym.

W 2022 r. realizowane były prace związane z zagospodarowaniem zielenią i małą architekturą terenu zlokalizowanego w obrębie ulic Dmowskiego i Łukaszewicza wraz z wprowadzeniem małej retencji – powstał skwer z nowymi nasadzeniami zieleni oraz małą architekturą wraz z odwodnieniem liniowym boiska oraz niecką bioretencyjną pełniącą funkcje odbiornika wód opadowych i roztopowych z projektowanego odwodnienia oraz terenu do niej przyległego. Niecka została obsadzona na wyższych partiach gatunkami roślin o mniejszym zapotrzebowaniu na wodę, natomiast na dnie niecki posadzono rośliny wieloletnie odporne na suszę i zalewanie.

Oddano do użytku mieszkańców park kieszonkowy przy ul. Jeżyckiej. Przy jego realizacji wprowadzono elementy małej retencji w postaci zbiornika na deszczówkę, zbieraną z dachu sąsiedniej kamienicy. Zretencjonowana woda jest wykorzystywana do podlewania nowo posadzonych drzew owocowych oraz rabat, na których zastosowano rośliny odpowiednie do trudnych warunków miejskich. Kwitnące rabaty otaczające park kieszonkowy mają przyciągać owady pożyteczne, dla których wykonano specjalne domki.

Przystąpiono do analizy możliwości wprowadzenia elementów małej retencji w kolejnych śródmiejskich przestrzeniach, tj. na Al. Marcinkowskiego – na odcinku od ul. 23 Lutego do ul. Solnej oraz ul. Kościelnej. Aquanet Retencja sp. z o.o. kontynuował „Program Małej Retencji” w ramach Planu Inwestycyjnego Gospodarowania Wodami Opadowymi na

Terenie M. Poznania (w 2024 r. planowana jest realizacja 7 nowych inwestycji z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury).

Zarząd Zieleni Miejskiej na bieżąco realizuje rekomendacje przeprojektowując proces odprowadzania wody do gruntu, we współpracy z Aquanet Retencja Sp. z o.o. Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej i podwyższenie retencyjności jest procesem wieloletnim, realizowanym przez ZZM przede wszystkim podczas rewaloryzacji i modernizacji istniejących obiektów oraz przy realizacjach nowych inwestycji. Jedną z trwających obecnie inwestycji jest rewaloryzacja parku Tysiąclecia, gdzie zawężono alejki parkowe o 5- 7m, uzyskując tym samym większą powierzchnię biologicznie czynną.

Aquanet Retencja współpracuje ze spółką Zarząd Komunalnych Zasobów Mieszkaniowych sp. z o.o. przy realizacji projektu polegającego na wprowadzeniu ogrodów deszczowych w pojemniku przy budynkach w administracji ZKZL (ul. 23 Lutego, ul. Wenecjańska, ul. Rybaki, ul. Wrocławska).

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Aquanet Retencja Sp. z o.o., Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Dróg Miejskich, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o.

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 17 – 98,2% poparcia

„Zwiększanie powierzchni zalesionych oraz biologicznie czynnych na podstawie opracowanego programu zwiększania zielonych przestrzeni miejskich.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej jest procesem wieloletnim, realizowanym przez Zarząd Zieleni Miejskiej przede wszystkim podczas rewaloryzacji i modernizacji istniejących obiektów oraz przy realizacji nowych inwestycji. Podczas rewaloryzacji parku Tysiąclecia zwężono alejki parkowe o 5-7 m uzyskując tym samym większą powierzchnię biologicznie czynną. W parku Sołackim usunięto 150 m² nawierzchni asfaltowej, w to miejsce posadzono krzewy. W parku im. T. Kirschke usunięto płyty betonowe, a w ich miejsce założono nawierzchnię z kruszywa i posadzono trawy. Na terenie skweru Policji Państwowej II RP podczas remontu zwężono alejki – na odcinku pomiędzy szkołą a kościołem. Na Chartowie usunięto 104 m² nawierzchni asfaltowej, a na to miejsce posadzono krzewy.

W 2022 r. Zakład Lasów Poznańskich zakończył prace i sporządził plan urządzenia lasu na lata 2023-2032.

Zieleni w mieście przybywa nie tylko w ramach realizacji inwestycji drogowych, ale także dzięki licznym „odbrukom” – zastępowaniu utwardzonych nawierzchni roślinnością. To bardzo ważne, zwłaszcza w śródmieściu, gdzie ścisła zabudowa i infrastruktura podziemna nie pozostawiają zbyt dużo miejsca na drzewa i krzewy.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zakład Lasów Poznańskich, Zarząd Zieleni Miejskiej, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Zarząd Dróg Miejskich

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 32 – 96,5% poparcia

„Projektowanie i aranżacja pasów zieleni wzdłuż szos tam, gdzie jest to możliwe (podobnie jak w przypadku Ławicy).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Zarząd Dróg Miejskich realizuje nasadzenia w miejscach, w których pas drogowy pozwala na stosowanie nasadzeń. W 2022 r. realizowano m.in.:

- nasadzenia zieleni przy ul. Czajczej. Nasadzenia zostały wprowadzone po wdrożeniu Strefy Płatnego Parkowania na tej ulicy. Część miejsc postojowych (wcześniej zlokalizowanych na chodnikach), została wyłączona z parkowania (np. poprawa widoczności przy przejściach dla pieszych). W powstałe pasy zieleni dosadzono drzewa, obsadzono roślinnością ozdobną, wytrzymałą na niekorzystne warunki pasa drogowego. Efektem jest poprawa warunków siedliskowych istniejących drzew, zwiększona retencja wodna;
- prace w zakresie kształtowania zieleni w pasie drogowym w ul. Długiej na odcinku od pl. Bernardyńskiego do ul. Strzeleckiej;
- obsadzenia drzewami i krzewami w pasach drogowych na terenie osiedla Fabianowo-Kotowo;
- rewaloryzację zieleni w pasach drogowych w ulicach Karwowskiego, Stablewskiego, Wyspiańskiego, Kanałowej i Jasielskiej.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Dróg Miejskich

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 26 – 94,7% poparcia

„Ochrona węgla, który jest zabezpieczony w torfowiskach – każde torfowisko/mokradło w mieście powinno podlegać wyjątkowej ochronie.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022

Aktualizacja czasu realizacji: 2022+

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W „Strategii zarządzania wodami opadowymi i roztopowymi w Poznaniu” ujęto zapisy dotyczące ochrony mokradeł poprzez ich odtwarzanie, aktywną ochronę planistyczną, ograniczenie spływu zanieczyszczeń, edukację ekologiczną oraz współpracę z lokalnymi społecznościami.

Spółka Aquanet Retencja Sp. z o.o. uczestniczyła w opiniowaniu nowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz opiniuje miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zwracając szczególną uwagę na formy ochrony retencji naturalnej.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Aquanet Retencja Sp. z o.o.

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 19 – 94,7% poparcia

„Program pielęgnacji drzew powinien obejmować: badanie drzew w ustalonych odstępach czasu pod kątem ich zdrowia, stabilności oraz ustalanie zaleceń dotyczących ich ewentualnej pielęgnacji.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Zarząd Zieleni Miejskiej sukcesywnie inwentaryzuje drzewostan rosnący na terenach administrowanych. W 2022 r. zinwentaryzowano i poddano ocenie dendrologicznej: część parku Sołackiego, park im. A. Mickiewicza i F. Chopina, zieleniec im. I. Łukasiewicza, zieleniec przy Kosińskiego, „dziką część” parku im. J. Kasprowicza, skwer im. M. Zawiei, teren przy ul. Burszty.

Każdorazowo podczas wykonywania przeglądu drzewostanu przyulicznego dendrolodzy badający drzewa oceniają stan zdrowotny i stabilność drzew w gruncie, w tym wykonują niezbędne badania drzew wykonanych określoną metodą instrumentalną.

Do wykonania badań metodami instrumentalnymi są wskazywane:

- drzewa cenne (z uwagi na gatunek, wiek, lokalizację), których ocena stabilności i bezpieczeństwa dla osób przebywających w pobliżu metodami wizualnymi nie jest możliwa;
- egzemplarze, których wady wskazują na konieczność wycinki, jednak z uwagi na ich cenność, zasadne jest wykonanie dalszych badań diagnostycznych potwierdzających konieczność wycinki lub wskazujących na możliwość ich zachowania pod warunkiem wykonania zabiegów poprawiających ich bezpieczeństwo.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Dróg Miejskich, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 36 – 94,7% poparcia

„Poznań jako „miasto gąbka” – przy realizacji nowych inwestycji należy dbać o podwyższenie retencyjności wodnej miasta w celu łagodzenia negatywnego oddziaływania susz oraz skutków deszczy nawalnych.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. realizowane były prace związane z zagospodarowaniem zielenią i małą architekturą terenu zlokalizowanego w obrębie ulic Dmowskiego i Łukaszewicza wraz z wprowadzeniem małej retencji – powstał skwer z nowymi nasadzeniami zieleni oraz małą architekturą wraz z odwodnieniem liniowym boiska oraz niecką bioretencyjną pełniącą funkcję odbiornika wód opadowych i roztopowych z projektowanego odwodnienia oraz terenu do niej przyległego. Niecka została obsadzona na wyższych partiach gatunkami roślin o mniejszym zapotrzebowaniu na wodę, natomiast na dnie niecki posadzono rośliny wieloletnie odporne na suszę i zalewanie.

Oddano do użytku mieszkańców park kieszonkowy przy ul. Jeżyckiej. Przy jego realizacji wprowadzono elementy małej retencji w postaci zbiornika na deszczówkę, zbieraną z dachu sąsiedniej kamienicy. Zretencjonowana woda jest wykorzystywana do podlewania nowo posadzonych drzew owocowych oraz rabat, na których zastosowano rośliny odpowiednie do trudnych warunków miejskich. Kwitnące rabaty otaczające park kieszonkowy mają przyciągać owady pożyteczne, dla których wykonano specjalne domki.

W ramach inwestycji ZDM przy ul. Kanałowej, ul. Umińskiego, ul. Długiej i ul. Stróżyńskiego uzyskano:

- odtworzenie zieleni wraz z poprawą warunków siedliskowych istniejących drzew;
- zwiększenie retencji wodnej, w związku z adaptacją do zmian klimatu;
- zmniejszenie wysp ciepła;
- zwiększenie bioróżnorodności roślinnej w przestrzeni publicznej;
- tworzenie przyjaznych przestrzeni przyulicznych.

W 2022 r. zbudowano nawierzchnię przepuszczalną dla ulic Spokojnej, Anyżowej, Bursztynowej i Wrotyczowej.

W postępowaniach o pozwolenie na budowę / zgłoszeniach z projektem budowlanym egzekwuje się zapisy mpzp oraz decyzji o warunkach zabudowy również obejmujące wymogi dotyczące retencji. Obowiązuje wymóg przedstawienia opinii spółki Aquanet Retencja sp. z o.o. dot. gospodarki wodno-ściekowej w trakcie postępowania o wydanie decyzji o warunki zabudowy. W decyzji o warunkach zabudowy wprowadzono ustalenie dotyczące określenia minimalnego wskaźnika terenów biologicznie czynnych w stosunku do powierzchni terenu objętego inwestycją.

Zarząd Zieleni Miejskiej na bieżąco realizuje rekomendację przeprojektowując proces odprowadzania wody do gruntu, we współpracy z Aquanet Retencja Sp. z o.o. Zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej i podwyższenie retencyjności jest procesem wieloletnim, realizowanym przede wszystkim podczas rewaloryzacji i modernizacji istniejących obiektów oraz przy realizacjach nowych inwestycji. Jedną z trwających obecnie inwestycji jest rewaloryzacja parku Tysiąclecia, gdzie zawężono alejki parkowe o 5- 7 m, uzyskując tym samym większą powierzchnię biologicznie czynną.

W 2022 r. w ramach prac z zakresu małej retencji:

- opracowano kolejne części Katalogów metod zagospodarowania wód opadowych dla dróg, placów i parkingów; terenów zieleni;
- rozpoczęto prace nad Standardem Retencyjnym – dokumentem zobowiązującym do retencji wód opadowych na terenach inwestycji;
- powołano zespół ds. Standardu oraz opracowano harmonogram prac nad Zarządzeniem Prezydenta w tej sprawie.

Aquanet Retencja Sp. z o.o. ogranicza możliwość wprowadzania wód opadowych do systemu kanalizacji deszczowej z terenów zabudowy jednorodzinnej na etapie wydawania warunków technicznych. Dodatkowo w Wytycznych wskazano możliwości zagospodarowania wód opadowych na tego typu terenach.

Prace nad Strategią zarządzania wodami opadowymi i roztopowymi w Poznaniu zostały zakończone. W Strategii ujęto następujące zapisy dotyczące mokradeł: opis najważniejszych obszarów podmokłych w Poznaniu, zalety mokradeł w mieście, zagrożenia oraz ich sposoby ochrony.

Aquanet S.A. wraz z Aquanet Retencja Sp. z o.o. współpracują z Zakładem Lasów Poznańskich nad projektem zakładającym zasilanie terenów leśnych wodami opadowymi i roztopowymi.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Aquanet Retencja Sp. z o.o., Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Zieleni Miejskiej, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Zakład Lasów Poznańskich

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 37 – 94,7% poparcia

„Stworzenie obszarów ochronnych wokół rezerwatów, parków, lasów miejskich w celu ochrony zasobów wody.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Spółka Aquanet Retencja Sp. z o.o. wskazała obszary na terenie Poznania umożliwiające naturalną retencję wód. W Strategii zarządzania wodami opadowymi i roztopowymi w Poznaniu ujęto zapisy dotyczące ochrony mokradł poprzez: ich odtwarzanie, aktywną ochronę planistyczną, ograniczenie spływu zanieczyszczeń, edukację ekologiczną oraz współpracę z lokalnymi społecznościami.

Spółka Aquanet Retencja Sp. z o.o. uczestniczyła w opiniowaniu projektu nowego Studium Zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania oraz opiniowała mpzp, zwracając przy tym szczególną uwagę na formy ochrony retencji naturalnej.

Zarząd Zieleni Miejskiej na bieżąco realizuje rekomendacje przeprojektowując proces odprowadzania wody do gruntu, we współpracy z Aquanet Retencja Sp.z o.o. Zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej i podwyższenie retencyjności jest procesem wieloletnim, realizowanym przez ZZM przede wszystkim podczas rewaloryzacji i modernizacji istniejących obiektów oraz przy realizacjach nowych inwestycji. Jedną z trwających obecnie inwestycji jest rewaloryzacja parku Tysiąclecia, gdzie zawężono alejki parkowe o 5- 7m, uzyskując tym samym większą powierzchnię biologicznie czynną.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Aquanet Retencja Sp. z o.o., Zarząd Zieleni Miejskiej

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 43 – 94,7% poparcia

„Należy przeprowadzać kampanie informacyjno-edukacyjne, dostosowane do różnych grup wiekowych, na temat właściwego postępowania w celu ochrony, monitorowania i pielęgnacji wszystkich drzew.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. zrealizowano m.in.:

- cykl bezpłatnych szkoleń na temat “Standardów ochrony drzew” dla pracowników samorządowych (UMP, miejskich jednostek organizacyjnych), spółdzielni, firm deweloperskich oraz radnych Rady Miasta Poznania i rad osiedli, a także zainteresowanych mieszkańców. Uczestniczyło w nich ponad 210 osób. Tematyka szkoleń obejmowała m.in.: informację o wprowadzonych standardach ochrony drzew i działań na rzecz ochrony zieleni w Poznaniu, zasady ochrony drzew i innych form zieleni w procesach inwestycyjnych, zasady cięcia i pielęgnacji drzew, zasady prowadzenia i wykorzystania cyfrowej bazy danych o zieleni rosnącej w Poznaniu, prowadzonej przez Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ;
- edukacyjne spacery przyrodnicze dla mieszkańców m.in: cykliczne spacery dendrologiczne i ornitologiczne, spacery przyrodnicze po użytkach ekologicznych „Wilczy Młyn”, „Strzeszyn” i „Bogdanka II”;
- zajęcia terenowe z młodzieżą szkół ponadpodstawowych i studentami poznańskich uczelni (np. na terenie pasieki miejskiej w parku Cytadela);
- materiały informacyjne (broszury, karty informacyjne i notesy) zawierające wskazania „Standardów ochrony drzew” dostosowane dla inwestorów, projektantów, wykonawców robót oraz inspektorów nadzoru. Materiały będą dołączane do stosownych decyzji administracyjnych oraz rozdawane uczestnikom poszczególnych wydarzeń tematycznych;
- edukacyjne akcje proekologiczne na tablicach informacyjnych i w lokalnej prasie, radiu i telewizji, w tym:
 - akcja „Zielone Pojęcie” promująca działania proekologiczne prowadzone przez Miasto oraz prezentująca informację o bogactwie przyrodniczym miasta. Akcja obejmowała: plakaty na nośnikach CityLight i pojazdach komunikacji miejskiej,

codzinne spoty reklamowe emitowane w pojazdach komunikacji miejskiej w Poznaniu i gminach ościennych;

- audycje z cyklu "Zielone Blubranie";
- Rozwój terenowej infrastruktury edukacyjnej poprzez wykonanie ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej na terenie Lasku Dębińskiego;
- Projekt „Zielone fyrtle. Niech połączą nas drzewa” realizowany w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych nr 5, Szkole Podstawowej nr 6, Szkole Podstawowej nr 60, Szkole Podstawowej nr 63, Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2
- Projekt „Brama otwarta na rzekę – edukacja ekologiczna na terenach nadrzecznych w Poznaniu”, mający na celu edukację ekologiczną prowadzoną w naturalnej przestrzeni. W 2022 r. zrealizowano: Eksperymentalny Ogród Dziedzictwa, Edukacyjną Ścieżkę Ekologiczną oraz częściowo edukacyjną stronę internetową projektu. W trakcie realizacji był Rzeczny Ogród Ekoedukacji.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Zieleni Miejskiej, Zakład Lasów Poznańskich, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 28 – 94,7% poparcia

„Przywracanie terenów podmokłych oraz ochrona naturalnej małej retencji (jak zbiorniki wodne, stawy, oczka śródpolne, mokradła).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022

Aktualizacja czasu realizacji: 2022+

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. zrealizowany został projekt pn.: „Zagospodarowanie wód opadowych na terenie użytku ekologicznego Traszki Ratajskie”. W ramach projektu powstał odcinek kanalizacji deszczowej, całkowicie odcięty od dopływu wód opadowych z innych (zanieczyszczonych) powierzchni szczelnych, jak np. chodniki, parkingi, ulice. Do kanalizacji dołączone zostały studnie i istniejące rynny dachowe z budynku Liceum Ogólnokształcącego Mistrzostwa Sportowego na os. Tysiąclecia. Zebrana w ten sposób deszczówka płynie rurociągiem grawitacyjnym do jednego ze stawów na terenie użytku ekologicznego połączonego odpowiednim rurociągiem przepływowym z drugim stawem. Wybudowany został także zbiornik retencyjny, dla zapewnienia okresowej retencji i regulacji maksymalnego dopływu wody do stawu, by w czasie suszy zasiliał tereny zamieszkałe przez traszki. W obrębie rowu odpływowego, na wylocie z drugiego stawu, wykonany został próg spowalniający, regulujący odpływ wody z obu stawów. Wszystkie prace przy stawach prowadzone były w konsultacji i pod ścisłym nadzorem herpetologa z Uniwersytetu Przyrodniczego. Działania zapewnią odpowiednie warunki życia i godowania traszkom, czyli gatunkowi płazów objętych ochroną prawną, które występują na tym terenie. Powstała inwestycja przyczyniła się do zwiększenia retencji i zasilania wód gruntowych. Projekt został dofinansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W kwietniu 2022 r. Rada Miasta Poznania uchwaliła Uchwałę Nr LXII/1148/VIII/2022 w sprawie zasad udzielania dotacji celowych na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, obejmujących wykonanie systemów deszczowych do zatrzymywania i wykorzystywania opadu w miejscu jego powstania na terenie miasta Poznania. Z dofinansowania budowy nowych lub modernizacji istniejących systemów retencyjnych może skorzystać szerokie grono wnioskodawców. Ważnym wymiarem uchwały jest też promowanie postaw ekologicznych. W II. edycji programu złożono

167 wniosków o dotację, w ramach których z 136. podmiotami podpisano umowę na realizację inwestycji. Wśród beneficjentów były głównie osoby prywatne, wspólnoty mieszkaniowe jak i przedsiębiorcy. Informacje o programie zamieszczone zostały na stronie [Mała retencja - ruszył nabór do programu](#) . Według zebranych danych z wniosków o dotacje oraz przedstawionych rozliczeń przez beneficjentów, w 2022 r. przygotowano projekty inwestycyjne gotowe na zebranie 3 696 572 litrów wody opadowej.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska, Wydział Urbanistyki i Architektury

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 29 – 93,0% poparcia

„W mieście (np. Stary Rynek, Warty, Szachty, Świerczewo) należy zrezygnować z elementów betonowych na korzyść zieleni. Przykładowe miejsca takich interwencji: teren Świerczewa, ul. Stefanii Sempołowskiej, cmentarz przy ul. Samotnej.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Zarząd Zieleni Miejskiej podczas realizacji nowych inwestycji szczególną uwagę przykładając do zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej i podwyższenia retencyjności obiektów.

W 2022 r. wykonano prace ogrodnicze polegające na renowacji zieleni i dokonaniu nowych nasadzeń przy ul. Strusia, czego efektem są nowe przedogródki przed budynkiem.

Projekt „Zasadzka na fyrtle” ułatwia tworzenie lokalnych skwerów w śródmieściu. Dzięki niemu tereny zaniedbane i zdegradowane po rewaloryzacji są wykorzystywane przez mieszkańców tworząc przestrzeń spotkań, rekreacji i wypoczynku. W 2022 r. w ramach projektu powstały m.in. park kieszonkowy przy ul. Jeżyckiej i skwer przy ul. Łukaszewicza i Dmowskiego.

Zarząd Transportu Miejskiego wprowadza „zielone torowiska” w ramach prowadzonych przez ZTM inwestycji.

Zarząd Dróg Miejskich w ramach działań zmierzających do tworzenia przyjaznych przestrzeni przyulicznych wykonał nawierzchnię mineralną i założył trawniki na terenie pomiędzy kościołem a przedszkolem przy ul. Błogosławionej Piątki Poznańskiej.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Zieleni Miejskiej, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 4 – 91,2% poparcia

„Propagowanie naturalnego odnowienia lasu tam, gdzie jest to możliwe.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Zakład Lasów Poznańskich w 2022 r. zakończył prace nad sporządzeniem planu urządzenia lasu na lata 2023-2032. Realizacja rekomendacji polegać będzie na stosowanie cięć pielęgnacyjnych późnych oraz cięć odnowieniowych złożonych w celu prześwietlenia dna lasu i inicjacji odnowienia naturalnego w wydzieleniach, gdzie nie występują ekspansywne gatunki zagłuszające odnowienia naturalne (czeremcha amerykańska, trzcinnik piaskowy).

W 2022 r. ZLP wykonał cięcia sanitarne i porządkujące o charakterze cięć odstaniających w Leśnictwie Marcelin.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zakład Lasów Poznańskich, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 20 – 91,2% poparcia

„Udostępnienie mapy drzew w postaci łatwo dostępnej dla mieszkańców strony internetowej i aplikacji na urządzenia mobilne. Zachęcanie do zgłaszania informacji na temat stanu drzew rosnących w najbliższej okolicy, organizacja szkoleń, spotkań, webinarów na temat społecznego monitoringu stanu drzew.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Cyfrowa Baza Zieleni (CBZ) została uruchomiona w ramach Systemu Informacji Przestrzennej i Modelu 3D. Gromadzi szczegółowe dane o drzewach rosnących na gruntach Miasta Poznania i Skarbu Państwa, obejmujących parki, zieleńce, skwery i pasy drogowe. Informacje o drzewach dotyczą m.in. ich lokalizacji, gatunku, planowanych zabiegów pielęgnacyjnych, planowanej wycinki. Gromadzone dane mogą być poszerzane o inne informacje, wynikające z potrzeb jednostek zarządzających zielenią lub z przepisów z zakresu ochrony środowiska.

18 maja 2022 r. Prezydent Miasta Poznania podpisał zarządzenie nr 408/2022/P w sprawie zasad prowadzenia i wykorzystywania bazy danych o zieleni na terenie Poznania. Zarządzenie stało się podstawą do podjęcia przez jednostki miejskie działań związanych z gromadzeniem, przetwarzaniem i aktualizacją danych o zieleni.

W 2022 r. w ramach CBZ wykonano:

- inwentaryzację Parku Przyjaźni Polsko-Węgierskiej;
- inwentaryzację Parku im. Ryszarda Kuklińskiego;
- przegląd drzew dla Zarządu Dróg Miejskich (całe miasto- pasy drogowe);
- materiały z inwentaryzacji zleczanych przez Zarząd Zieleni Miejskiej dla następujących obiektów: park Sołacki, park im. Karola Marcinkowskiego, park im. Adama Mickiewicza, objęty ochroną konserwatorską (przygotowanie materiałów do inwentaryzacji dendrologicznej oraz specjalistycznego przeglądu drzewostanu), kilkanaście mniejszych obszarów.

Po wykonaniu inwentaryzacji i ocenie dendrologicznej drzew rosnących w parkach im. A. Mickiewicza, i F. Chopina, Sołackim, M. Kasprówicza ("dzika część"), zieleńcach im. I. Łukasiewicza oraz przy ul. Kosińskiego, skwerze im. M. Zawiei oraz terenie przy ul.

Burszty, materiały z inwentaryzacji zostały przekazane do włączenia do zasobów cyfrowej bazy danych o zieleni.

Zarząd Dróg Miejskich na podstawie porozumienia z ZGiKM GEOPOZ dokonuje aktualizacji bazy danych na temat zieleni miejskiej stworzonej (Wydział Terenów Zieleni). Dane przygotowywane są w ramach dokumentacji powykonawczej z realizacji nasadzeń oraz przeglądu drzewostanu.

Wdrażanie rekomendacji jest procesem ciągłym. Bieżąca aktualizacja bazy danych dokonywana jest po zakończeniu postępowania administracyjnego, w wyniku, którego wydano zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów. W projektach zagospodarowania terenu egzekwowane jest przedstawienie układu istniejącej zieleni z oznaczeniem jej elementów podlegających likwidacji. Wnioski o warunki zabudowy są opiniowane pod kątem występowania drzew na terenie inwestycji. W postępowaniach o pozwolenie na budowę / zgłoszeniach z projektem budowlanym egzekwuje się zapisy mpzp oraz decyzji o warunkach zabudowy.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 34 – 89,5% poparcia

„Do standardów miejskich należy wprowadzić zasadę priorytetu projektowania i stosowania rozwiązań retencyjnych opartych na naturze (nature based solution, NBS) nad rozwiązaniami inżynierskimi. Priorytet retencji możliwy w formie mokradel i porośniętych niecek, z ograniczeniem budowy zbiorników o otwartym lustrze wody, cechujących się intensywnym parowaniem.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

Aktualizacja czasu realizacji: 2022+

STATUS

Rekomendacja w realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Spółka Aquanet Retencja Sp. z o.o. podjęła działania związane z wprowadzeniem Standardu Retencyjnego obligującego do zagospodarowywania wód opadowych na terenie inwestycji. Spółka opracowała także kolejne katalogi metod zagospodarowania wód opadowych: katalog II dla zabudowy wielorodzinnej i śródmiejskiej, katalog III dla dróg, placów i parkingów, katalog IV dla terenów zieleni. Wykonywane były także modele hydrodynamiczne sieci w zlewni kanalizacji deszczowej Bogdanka oraz Górczynka, co umożliwia symulacji przepływów wewnątrz sieci, jej optymalizacji oraz wpływu sieci na środowisko.

Spółka Aquanet SA prowadziła działania promocyjno-edukacyjne na rzecz retencji – zostały wyprodukowane i wyemitowane animacje promujące retencję wód opadowych i roztopowych, m.in. zrealizowano kampanię pod hasłem „Nie popłyń”.

W 2022 r. w ramach prac z zakresu małej retencji:

- opracowano kolejne części Katalogów metod zagospodarowania wód opadowych dla dróg, placów i parkingów; terenów zieleni;
- rozpoczęto prace nad Standardem Retencyjnym – dokumentem zobowiązującym do retencji wód opadowych na terenach inwestycji;
- powołano zespół ds. Standardu oraz opracowano harmonogram prac nad Zarządzeniem Prezydenta w tej sprawie.

Aquanet Retencja Sp. z o.o. ogranicza możliwość wprowadzania wód opadowych do systemu kanalizacji deszczowej z terenów zabudowy jednorodzinnej na etapie wydawania

warunków technicznych. Dodatkowo w Wytycznych wskazano możliwości zagospodarowania wód opadowych na tego typu terenach. Prace nad Strategią zarządzania wodami opadowymi i roztopowymi w Poznaniu zostały zakończone, kolejnym etapem będą m.in. konsultacje społeczne. W Strategii ujęto następujące zapisy dotyczące mokradeł: opis najważniejszych obszarów podmokłych w Poznaniu, zalety mokradeł w mieście, zagrożenia oraz ich sposoby ochrony.

Aquanet SA wraz z Aquanet Retencja Sp. z o.o. współpracują z Zakładem Lasów Poznańskich nad projektem zakładającym zasilanie terenów leśnych wodami opadowymi i roztopowymi.

W czerwcu 2022 r. rozpoczęła się realizacja projektu Invest 4 Nature – Inwestycje dla natury. Projekt jest powiązany z tematyką zakończonego w maju 2022 r. pięcioletniego projektu CONNECTING Nature i dotyczy stosowania w miastach rozwiązań opartych na przyrodzie (NbS – Nature-based Solutions). Projekt Invest 4 Nature obejmuje działania związane z promowaniem inwestycji w NbS i przyspieszaniem wprowadzania ich na rynek poprzez lepsze zrozumienie ekonomicznego potencjału i możliwości finansowania NbS. Tematyka ta jest bezpośrednio związana z działaniami zmierzającymi do łagodzenia zmian klimatu i redukcji ryzyka ich skutków w mieście, z uwzględnieniem włączenia w te działania partnerów ekonomicznych, naukowych i innych. Poznań pełni w projekcie rolę jednego z pięciu Living Labs (żyjącego laboratorium) i skupia się na biznesowych aspektach rozwiązań opartych na przyrodzie – NbS. Realizacja poznańskiego Living Labu bazuje na doświadczeniach miejskich projektów NbS wdrażanych w ramach projektu CONNECTING Nature takich jak: tworzenie sieci naturalnych placów zabaw, wdrażanie ekologicznych demonstratorów jako narzędzi edukacji, otwieranie niedostępnych dla szerszej grupy użytkowników terenów zielonych i tworzenie tzw. ogrodów otwartych (np. w przedszkolach czy ROD) oraz realizacja ogrodów pływających.

Poznański Living Lab koncentruje się na działaniach jak m.in.:

- promowanie ekonomicznego potencjału NbS wśród partnerów miejskich oraz sektora prywatnego (dot. zagadnienie wyceny usług ekosystemowych i ich zastosowania w rachunku ekonomicznym, możliwości zastosowania koncepcji usług ekosystemowych w praktyce, poprzez włączenie ich w procesy decyzyjne zapewniając efektywną alokację środków);
- współpraca z miejskimi i zewnętrznymi, niepublicznymi podmiotami dla identyfikacji potencjalnych obszarów współpracy w ramach NbS (na bazie rozszerzonej Lokalnej Grupy Urbact, która powstała w ramach zakończonego projektu Health&Greenspace);
- przygotowanie kompendium informacji, które ułatwią współpracę i realizację wspólnych projektów w ramach NbS – określą korzyści dla każdej ze stron współpracy międzysektorowej i będą zawierać jasne prawne i biznesowe wytyczne dotyczące współpracy sektora publicznego z prywatnym.

Wśród spodziewanych efektów należy wymienić: wzmocnienie wiedzy w mieście dotyczącej ekonomicznego potencjału NbS; wzmocnienie współpracy międzysektorowej w ramach poznańskich projektów NbS; poszerzenie zasięgu finansowania projektów NbS w mieście, które obecnie skupiają się przede wszystkim na budżecie miejskim i / lub funduszach UE.

Realizacja projektu będzie trwała do czerwca 2026 r.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Aquanet Retencja Sp. z o.o., Zakład Lasów Poznańskich

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 40 – 89,5% poparcia

„Do 2024 r. należy opracować i przyjąć program renaturyzacji rzek i cieków miejskich, ze szczególnym uwzględnieniem Warty. Wypracowanie ww. programu powinno się odbyć z zespołem złożonym z niezależnych ekspertów (naukowców z wyższych poznańskich uczelni: Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Politechniki Poznańskiej, Uniwersytetu Przyrodniczego oraz Polskiej Akademii Nauk).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Sukcesywnie prowadzono weryfikację wykazu cieków naturalnych i rowów znajdujących się na terenie miasta Poznania pod kątem własności wód. Przystąpiono do prac nad wskazaniem na terenie Poznania cieków, bądź ich odcinków, wymagających renaturyzacji.

W 2022 r. trwały prace realizacyjne projektu „Rewitalizacja ubezpieczeń betonowych brzegów rzeki Warty na odcinku od mostu Przemysła I (246,00 km) do rozwidlenia rzeki Warty w Poznaniu (243,50 km)”. Celem projektu jest zwiększenie retencji gruntowej i zmniejszenie odpływu powierzchniowego na rzecz odpływu gruntowego. Na odcinku około ok. 2,5 km powstały nowe umocnienie brzegu rzeki Warty wykonane z koszy i materacy gabionowych uzupełnianych humusem i pokrytych trawą wraz z wykonaniem: tarasów, schodów, slipów oraz wylotów kanalizacyjnych. Ponadto została przygotowana ścieżka wzdłuż górnej krawędzi linii umocnień od Mostu Przemysła do rozwidlenia rzeki Warty i Cybiny. Z obecnego ekosystemu zostały wyeliminowane płyty betonowe, które ograniczały wchłanianie wody do gruntu, uelastycznione brzegi rzeki oraz zwiększona retencja. W efekcie na wskazanym odcinku rzeki nastąpi wzrost objętości retencjonowanej wody o 255 tys. m³.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Aquanet Retencja Sp. z o.o.

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 46 – 89,5% poparcia

„W przypadku wycinki na obszarze cennym przyrodniczo/strefy przyrody oraz w jego sąsiedztwie należy zawsze pozostawiać na tym terenie martwe drzewo do naturalnego rozkładu – jeśli jest to możliwe.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Zarząd Zieleni Miejskiej w parkach i na zieleńcach, w miejscach, gdzie jest to możliwe, pozostawia martwe drzewa do naturalnego rozkładu, drzewa „świadkowie” (pozostałości po drzewie w postaci pnia z obcięcią koroną) i kłody drzew tworząc tzw. „próchnowiska”. Drzewa „świadkowie” są zachowywane ze względów przyrodniczych (np. pień z dziuplami lub grzybami, glonami lub porostami) lub kulturowych z utrzymaniem zasad bezpieczeństwa w jego sąsiedztwie. Stare drzewostany są istotne także z punktu widzenia zachowania różnorodności biologicznej. Aby możliwe było pozostawienie drzewa "świadka" powierzchnia zieleni wokół nasady pnia musi być na tyle duża, by w sytuacji, gdy drzewo zacznie się starzeć czy kruszyć, nie stanowiło zagrożenia dla ludzi czy mienia. Na terenie Poznania znajduje się kilkadziesiąt takich drzew, każde z nich jest w innym etapie rozkładu, najczęściej są w wieku ok. 20-lat. Znajdują się między innymi w parkach: Cytadela, Sołackim, Manitusia, Stablewskich, także przy ul. Majakowskiego (70-letnia dwupniowa robinia biała z pozostałością pnia o wysokości 4 m).

Cały obszar lasów komunalnych, a w szczególności lasy na terenie użytków ekologicznych, rezerwat Żurawiniec i drzewostany w pobliżu rezerwatu zostały objęte takimi działaniami. W 2022 r. prowadzono cięcia sanitarne i pielęgnacyjne, martwe drewno było pozostawiane między innymi w użytkach ekologicznych Dębina I, Dębina II i Strzeszyn.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zakład Lasów Poznańskich, Zarząd Zieleni Miejskiej, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 38 – 87,7% poparcia

„Wprowadzenie wymogu przechwytywania wody deszczowej w miejscu opadu oraz zasilania nią terenów zieleni i lasów miejskich przed odprowadzeniem jej nadmiaru do systemu kanalizacji miejskiej.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. w ramach prac z zakresu małej retencji:

- opracowano kolejne części Wytycznych zagospodarowania wód opadowych dla dróg, placów i parkingów; terenów zieleni;
- rozpoczęto prace nad Standardem Retencyjnym – dokumentem zobowiązującym do retencji wód opadowych na terenach inwestycji;
- powołano zespół ds. Standardu oraz opracowano harmonogram prac nad Zarządzeniem Prezydenta w tej sprawie.

Aquanet Retencja sp. z o.o. ogranicza możliwość wprowadzania wód opadowych do systemu kanalizacji deszczowej z terenów zabudowy jednorodzinnej na etapie wydawania warunków technicznych. Dodatkowo w Wytycznych wskazano możliwości zagospodarowania wód opadowych na tego typu terenach. Prace nad Strategią zarządzania wodami opadowymi i roztopowymi w Poznaniu zostały zakończone, kolejnym etapem będą m.in. konsultacje społeczne. W Strategii ujęto następujące zapisy dotyczące mokradeł: opis najważniejszych obszarów podmokłych w Poznaniu, zalety mokradeł w mieście, zagrożenia oraz ich sposoby ochrony.

Aquanet SA wraz z Aquanet Retencja Sp. z o.o. współpracują z Zakładem Lasów Poznańskich nad projektem zakładającym zasilanie terenów leśnych wodami opadowymi i roztopowymi.

Zarząd Zieleni Miejskiej na bieżąco realizuje rekomendacje przeprojektowując proces odprowadzania wody do gruntu, we współpracy z Aquanet Retencja Sp. z o.o. Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej i podwyższenie retencyjności jest procesem wieloletnim, realizowanym przede wszystkim podczas rewaloryzacji i modernizacji istniejących obiektów oraz przy realizacjach nowych inwestycji. Jedną z trwających obecnie inwestycji jest

rewaloryzacja parku Tysiąclecia, gdzie zawężono alejki parkowe o 5- 7 m, uzyskując tym samym większą powierzchnię biologicznie czynną.

Zakład Lasów Poznańskich prowadził na zbiornikach wodnych przylegających do terenów leśnych (m.in. Dolina Cybiny) prace zwiększające powierzchnię retencyjną stawów, np. pierwszego ze stawów – Stawu Olszak.

Dla przywrócenia, utrzymania i stabilizacji istniejących układów wodnych, prowadzona była coroczna konserwacja rowów, cieków, zbiorników wodnych oraz małej retencji i budowli hydrotechnicznych. **W ramach zadania zrealizowano m.in:**

- roboty konserwacyjne na 5 ciekach na terenie miasta o łącznej długości 15,5 km;
- sprzątnięcie brzegów jezior;
- renowację Stawów Strzeszyńskich – etap II;
- konserwację budowli hydrotechnicznych;
- aktualizację potrzeb konserwacji na wybranych ciekach.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Zieleni Miejskiej, Zakład Lasów Poznańskich, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Aquanet Retencja Sp. z o.o.

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 24 – 86,0% poparcia

„Koszenie traw powinno być ograniczone do minimum (z zachowaniem założeń estetycznych oraz dostosowaniem do położenia i funkcji danego miejsca). Należy też zakładać łąki miejskie. Rekomenduje się wyznaczenie jak największej obszarów koszonych raz lub dwa razy w rokuj.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. zrealizowana została przez Miasto Poznań kampania edukacyjna oraz bezpłatne warsztaty pn. „Grabienie i koszenie – przyrodnicze utrapienie” na temat pielęgnacji terenów zieleni w mieście oraz zagadnień związanych z koszeniem trawników i grabieniem liści. W warsztatach uczestniczyło ok. 30 przedstawicieli miejskich wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, firm deweloperskich i biur projektowych oraz placówek oświatowych.

W 2022 r. strefowanie zieleni w zakresie koszenia zostało wprowadzone w parku im. Jana Kasprowicza. Trawniki koszone były regularnie jedynie w części użytkowanej przez mieszkańców, np. część rekreacyjna. Pozostałe fragmenty były koszone raz w sezonie (łąki kwietne) lub w ogóle (ekostrefy). Strefowanie zieleni było stosowane także w parkach: na os. Bolesława Chrobrego, im. Jana Pawła II, im. Władysława Czarneckiego, Cytadela.

Koszenie trawników na terenach miejskich, tam, gdzie to było możliwe, zostało znacznie ograniczone. Wskaźnik ilości koszenia spadł w stosunku do 2021 r. z 6 na 2,85. Na większości obszarów wprowadzone zostało strefowanie trawników, a niektóre obszary zostały całkowicie wyłączone z koszenia. Zaprzestano koszenia trawy na terenach: Park im. Jana Pawła II – pas przy ogródkach działkowych oraz teren wokół stawu; teren w rejonie ul. Korfantego, przy cieku Górczynka; Cytadela – rezerwat; Park Szelągowski – skarpa; częściowo: Park im. Jana Kasprowicza; Park im. G. Manitiusa; Park im. W. Wróza; Park im. Heweliusza; Park im. F. Jasińskiego; skwer im. Stryczyńskiego; zaulek Ziernhoffera w części; teren przy ul. Arciszewskiego; na osiedlu Oświecenia; Użytek ekologiczny „Traszki Ratajskie”; „Forteczny”; tereny: przy osiedlu Armii Krajowej; nad Wartą; przy osiedlu Zodiak; u zbiegu Piłsudskiego i Inflanckiej; Park im. A. Wodziczki; Park Sołacki; teren w Kiekrzu.

Rekomendacja została wdrożona również na terenach zielonych zarządzanych przez Zarząd Transportu Miejskiego, gdzie koszenie ograniczono do 2 razy w roku, w razie potrzeby realizowane będzie koszenie trzeci raz. Pilotażowo założono łąkę kwietną przy wykorzystaniu testowego doboru gatunków. Jeśli założenie się przyjmie, będzie realizowane w kolejnych lokalizacjach.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 39 – 82,5% poparcia

„Zastosowanie retencji wody deszczowej w obrębie budynków publicznych i komunalnych budynków mieszkalnych Miasta Poznania.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W ramach programu pn. „Mała retencja”, polegającego na dofinansowaniu przez Miasto rozwiązań, których celem jest zatrzymywanie i ponowne wykorzystywanie wody opadowej, w 2022 r. przyznano 136 dotacji w kwocie 0,8 mln zł dla osób prywatnych, firm, wspólnot mieszkaniowych oraz spółdzielni mieszkaniowych na projekty inwestycyjne mające zapewnić zatrzymanie 3,7 mln litrów wody opadowej.

Spółka Aquanet Retencja Sp. z o.o. podjęła działania związane z wprowadzeniem Standardu Retencyjnego obligującego do zagospodarowywania wód opadowych na terenie inwestycji miejskich. Spółka opracowała także kolejne katalogi metod zagospodarowania wód opadowych: katalog II dla zabudowy wielorodzinnej i śródmiejskiej, katalog III dla dróg, placów i parkingów, katalog IV dla terenów zieleni. Wykonywane były także modele hydrodynamiczne sieci w zlewni kanalizacji deszczowej Bogdanka oraz Górczynka, co daje możliwość symulacji przepływów wewnątrz sieci, jej optymalizacji oraz wpływu sieci na środowisko. Opracowała także aplikację w formie Kalkulatora doboru rozwiązań retencyjnych, dostępną na stronie internetowej Spółki. Aquanet Retencja współpracuje ze spółką Zarząd Komunalnych Zasobów Mieszkaniowych sp. z o.o. przy realizacji projektu polegającego na wprowadzeniu ogrodów deszczowych w pojemniku przy budynkach w administracji ZKZL (ul. 23 Lutego, ul. Wenecjańska, ul. Rybaki, ul. Wrocławska).

Spółka Aquanet SA prowadziła działania promocyjno-edukacyjne na rzecz retencji – zostały wyprodukowane i wyemitowane animacje promujące retencję wód opadowych i roztopowych, m.in. zrealizowano kampanię pod hasłem „Nie popłyń”.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Aquanet Retencja Sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o.

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 9 – 100,0% poparcia

„W opracowywanym nowym Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego miasta należy wyznaczyć na terenie miasta miejsca, w których konieczne jest przeprowadzenie nasadzeń lub odtworzenie zieleni. Następnie – sukcesywnie i jak najszybciej – zabezpieczać te miejsca przed ewentualnym niekorzystnym wpływem działalności człowieka (antropopresją) poprzez tworzenie odpowiednich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

Aktualizacja czasu realizacji: 2022-2023

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W projekcie nowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, na podstawie sporządzonej na jego potrzeby Analizy systemu zieleni, ustalono kierunki ochrony i rozwoju terenów zieleni.

W kategorii terenów wyłączonych z zabudowy wyznaczono:

- tereny rezerwatów przyrody, dla których szczegółowe wymogi ochrony, zakazy i dopuszczenia wynikają z przepisów odrębnych, w szczególności z przepisów dotyczących ochrony przyrody – ZN;
- tereny użytków ekologicznych, obszaru chronionego krajobrazu i innych obszarów cennych przyrodniczo wchodzące w skład klinowo-pierścieniowego systemu zieleni – ZO*;
- tereny zieleni nieurządzonej, tereny leśne i do zalesień, użytki rolne (grunty rolne, sady, łąki, pastwiska, nieużytki, tereny odłogowane) tereny zadrzewione oraz wody powierzchniowe – ZO.

Tereny zieleni także częściowo zakwalifikowano do terenów o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania, w tym m.in.:

- tereny parków i inne tereny zieleni urządzonej z poszerzoną funkcją rekreacyjną – ZP*;
- tereny parków i inne tereny zieleni urządzonej – ZP;
- tereny ogrodów specjalistycznych – ZS.

Ponadto ustalono zasady zagospodarowania i kształtowania systemu zieleni, w tym m.in. klinowo-pierścieniowego systemu zieleni, oraz wprowadzono łączniki zieleni, które mają stanowić sieciowe powiązania „zieloną infrastrukturą” pomiędzy klinami zieleni miasta a większymi obszarami wyłączonymi z zabudowy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zgodnie z przepisami prawa, ma charakter ogólnego dokumentu wyznaczającego politykę przestrzenną. Przede wszystkim wskazuje kierunki przyszłego zagospodarowania poszczególnych obszarów, np.: poprzez określanie głównych obszarów zieleni jako terenów wyłączonych z zabudowy. Stąd, z uwagi na skalę opracowania, niemożliwe jest wprowadzenie do Studium tak szczegółowych zapisów, jakimi jest wyznaczenie konkretnych miejsc do nasadzenia i odtworzenia zieleni. Polityka ochrony terenów zieleni w mieście jest ponadto realizowana poprzez uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i jest sukcesywnie kontynuowana.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Miejska Pracownia Urbanistyczna

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 14 – 96,5% poparcia

„Forty miejskie należy objąć całkowitą ochroną. Powinny zostać udostępnione ludziom z zachowaniem historycznego charakteru tych miejsc i walorów przyrodniczych (nie należy wydawać zgody na masowe wycinanie drzew i krzewów na terenach fortów). Nie należy sprzedawać cennych terenów przyrodniczych deweloperom (m.in. Fortu VII A).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Zespół fortów dawnej Twierdzy Poznań (18 fortów zewnętrznego pierścienia fortyfikacji pruskich) jest objęty pełną ochroną konserwatorską Miejskiego Konserwatora Zabytków na podstawie decyzji wpisu do rejestru zabytków pod nr A 245 z 25.05.1983 r. Ponadto, indywidualnie do rejestru, wpisany jest Fort Winiary (Park Cytadela) z cmentarzami decyzją nr A006 z 16.04.1966 r., zaktualizowany decyzją nr 559/Wlkp/A z 23.11.2007 r., a także fortyfikacja tumska wpisana do rejestru decyzją A005 z 16.04.1966 r. Dlatego wszelkie prace wymagają uzyskania pozwolenia konserwatorskiego. Wszystkie wpływające wnioski, w tym związane z ewentualną wycinką są szczegółowo analizowane, by w maksymalny sposób zachować wartość historyczną oraz przyrodniczą. Ze stanowiska konserwatorskiego wskazane jest zachowanie historycznego charakteru tych miejsc oraz ich walorów zabytkowych i przyrodniczych. Miasto jest właścicielem 12 z 18 fortów i nie są one przeznaczone do sprzedaży (dla części zawarto umowy najmu lub dzierżawy). Fort VII a został sprzedany firmie prywatnej w 2006 r. przez Agencję Mienia Wojskowego, która była jego poprzednim i jedynym właścicielem.

Miejski Konserwator Zabytków nie wyraża akceptacji dla sprzedaży fortów na cele komercyjne. Na podstawie Uchwały Nr LXIX/1255/VIII/2022 Rady Miasta Poznania z dnia 12.07.2022 r. w sprawie przekazania samorządowej instytucji kultury – Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości Samorządowi Województwa Wielkopolskiego, fortyfikacje wchodzące w skład Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości zostały przekazane (wraz z WMN) od 1 stycznia 2023 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, co nie wpływa na ich pełną ochronę.

Na terenie fortów wydawane są zezwolenia na wycinkę drzew w złym stanie fitosanitarnym, czyli obumarłych lub uszkodzonych na skutek warunków atmosferycznych zabiegi konieczne ze względu na stan zdrowotny drzew, bezpieczeństwo osób przebywających na terenie obiektu oraz zagrożenie dla historycznej budowli – systemy korzeniowe ingerują w zabytkowe mury, trwale je uszkadzając i niszczą nasypy ziemne, a tym samym izolację pomieszczeń).

Zgodnie z zapisami już uchwalonych mpzp, w obrębie których funkcjonują forty wchodzące w skład obszaru Natura 2000: Fortyfikacje w Poznaniu wraz z Cytadelą i 3 bunkrami, dla terenów objętych uchwalonymi mpzp obecnych fortów ustala się m.in.:

- zakaz podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków roślin i zwierząt;
- rewaloryzację oraz adaptację budowli fortów na funkcje zabudowy usługowej, w tym w szczególności: funkcje rekreacyjne, dydaktyczne, usługowe i magazynowe;
- zagospodarowanie terenu w formie zieleni urządzonej i towarzyszącej zabytkowym obiektom fortyfikacyjnym.

W Poznaniu funkcjonuje zespół doradczy ds. fortyfikacji poznańskich, powołany w celu opiniowania, doradztwa oraz udzielania rekomendacji w zakresie kierunków działań Miasta Poznania, dotyczących przeznaczenia i wykorzystania fortów, budowli fortecznych oraz innych fortyfikacji w Poznaniu.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Miejski Konserwator Zabytków, jednostki będące dysponentami poszczególnych terenów fortów

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 1 – 94,7% poparcia

„W procesach inwestycyjnych i rewitalizacyjnych należy obowiązkowo liczyć wartość odtworzeniową zieleni oraz usług ekosystemowych, które są świadczone całemu otoczeniu przez drzewa i pozostałą zieleń. Interpretacja ta powinna być podstawą analiz urbanistycznych Miejskiej Pracowni Urbanistycznej. Należy ją uwzględnić zarówno w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak i w uchwałach Rady Miasta.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. nie zlecono sporządzenia metody obliczania wartości usług ekosystemowych i wartości odtworzeniowej zieleni.

W analizach urbanistycznych sporządzanych na potrzeby procesu planowania przestrzennego, bierze się pod uwagę rozkład przestrzenny terenów zieleni na obszarze miasta, ich ciągłość, w tym połączenia terenów zieleni z pozostałym ekosystemem miasta, wielkość powierzchni oraz dostępność dla mieszkańców, a także uwzględnia się walory przyrodnicze i krajobrazowe. Powyższe wraz z inwentaryzacjami terenu jest wystarczające do sporządzania dokumentów planistycznych.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zespół międzywydziałowy

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 21 – 93,0% poparcia

„Wdrożenie działań ochronnych, monitorujących i pielęgnacyjnych powinno dotyczyć wszystkich drzew (zwłaszcza wieloletnich).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Prowadzona jest systematyczna inwentaryzacja z oceną dendrologiczną drzewostanu rosnącego na terenach administrowanych przez Zarząd Zieleni Miejskiej. W 2022 r. zinwentaryzowano i poddano ocenie dendrologicznej drzewostan w: części parku Sołackiego, parku im. A. Mickiewicza i F. Chopina, zieleńcach: im. I. Łukasiewicza, przy Kosińskiego, „dziką część” parku im. J. Kasprowicza, na skwerze im. M. Zawiei, terenie przy ul. Burszty.

Wykonano prace pielęgnacyjne w drzewostanie w parku im. K. Marcinkowskiego, F. Maciejewskiego, A. Mickiewicza, S. Moniuszki, F. Chopina, na zieleńcu im. I. Łukasiewicza. Każdorazowo podczas wykonywania przeglądu drzewostanu przyulicznego dendrolodzy badający drzewa oceniali stan zdrowotny i stabilność drzew w gruncie, w tym wykonanie niezbędnych badań drzew określoną metodą instrumentalną.

Do wykonania badań metodami instrumentalnymi są wskazywane:

- drzewa cenne (z uwagi na gatunek, wiek, lokalizację), których ocena stabilności i bezpieczeństwa dla osób przebywających w pobliżu metodami wizualnymi nie jest możliwa;
- egzemplarze, których wady wskazują na konieczność wycinki, jednak z uwagi na ich cenność, zasadne jest wykonanie dalszych badań diagnostycznych potwierdzających konieczność wycinki lub wskazujących na możliwość ich zachowania pod warunkiem wykonania zabiegów poprawiających ich bezpieczeństwo.

W 2022 r. dodatkowo zastosowano:

- Osłony na koronach 36 drzew;
- 17737,5 m mat słomiano-foliowych i 4513 m mat polipropylenowych wokół krzewów i mis drzew.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Dróg Miejskich, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 25 – 93,0% poparcia

„Przeciwdziałanie nadmiernemu parowaniu i erozji gleby oraz wzbogacanie gleby w próchnicę poprzez ściółkowanie i kompostowanie powierzchniowe materii organicznej (w tym liści).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. zrealizowana została przez Miasto Poznań kampania edukacyjna oraz bezpłatne warsztaty pn. „Grabienie i koszenie – przyrodnicze utrapienie” na temat pielęgnacji terenów zieleni w mieście oraz zagadnień związanych z koszeniem trawników i grabieniem liści. W warsztatach uczestniczyło ok. 30 przedstawicieli miejskich wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, firm deweloperskich i biur projektowych oraz placówek oświatowych.

Zarząd Zieleni Miejskiej ograniczył grabienie liści do niezbędnego minimum, szczególnie w okresie jesiennym, gdzie większość liści pozostawiana jest w krzewach na okres zimowo-wiosenny lub do naturalnego rozkładu. Powszechnie stosowane jest ściółkowanie i kompostowanie materii organicznej takiej jak np. zrębki drzewne, kora przekompostowana, mata kokosowa.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Zieleni Miejskiej, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 12 – 91,2% poparcia

„Należy przygotować i uchwalić jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów przyrodniczych miasta (mpzp) dla wszystkich terenów zieleni nieobjętych dotąd przez miejscowe plany, który wyłączałby je spod zabudowy. Objęcie przez mpzp powinno być poprzedzone zleceniem przeprowadzenia szybkiej inwentaryzacji takich obszarów na terenie miasta przez zespół składający się z przyrodników oraz pracowników Miejskiej Pracowni Urbanistycznej.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

STATUS**REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.**

Obecnie realizowana polityka planów ochronnych – dotyczących terenów zieleni, bazuje na obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania. Ponad 87% terenów, wyznaczonych w Studium jako tereny wyłączone z zabudowy lub zieleni na terenach o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania, jest objęte obowiązującymi bądź opracowywanymi planami miejscowymi.

Od czasu przyjęcia rekomendacji Poznańskiego Panelu Obywatelskiego uchwalono nowe plany miejscowe chroniące tereny zieleni przed zabudową, w tym:

- mpzp „Strzeszyn Północ” – część D w Poznaniu;
- mpzp „Świerczewo – część D” w Poznaniu;
- mpzp „Sołacz – część C” w Poznaniu;
- mpzp „W rejonie ulic Białoborskiej i Słupskiej” w Poznaniu;
- mpzp „Park im. J. H. Dąbrowskiego” w Poznaniu;
- mpzp obszaru Umultowo Wschód – rejon ulicy Bożywoja w Poznaniu;
- mpzp w rejonie ulicy Jasna Rola – część A w Poznaniu;
- mpzp „Rejon ulic Szelągowskiej i Wilczak” w Poznaniu.

Inwentaryzacje sporządzane na potrzeby dokumentów planistycznych przeprowadzane są przez pracowników MPU.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Miejska Pracownia Urbanistyczna

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 6 – 91,2% poparcia

„W prognozach skutków finansowych dla uchwalanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić wycenę usług ekosystemowych.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

Aktualizacja czasu realizacji: 2023+

STATUS

Rekomendacja w przygotowaniu

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Wymagany zakres prognoz skutków finansowych uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie obejmuje określenia wpływu wartości usług ekosystemowych. W 2022 r. nie zlecono opracowania metody liczenia wartości usług ekosystemowych.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zespół międzywydziałowy

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 30 – 89,5% poparcia

„Zagospodarowanie zielenią wszystkich części chodników, na których nie można parkować (np. miejsca w okolicy przejść dla pieszych, części chodników, gdzie znajdują się słupki z innych powodów). Należy tu uwzględnić bezpieczną wysokość zieleni, aby nie zasłaniała ona widoczności, ale jednocześnie łagodziła odczuwanie upału i zwiększała komfort dla mieszkańców.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Sukcesywnie prowadzona była inwentaryzacja terenów w śródmieściu objętych rewitalizacją i typowanie tych, które mają potencjał do utworzenia na nich zielonych enklaw. Identyfikacja takich miejsc pozwoli na przeanalizowanie możliwości ich „odbrukowania” i wprowadzenie w zamian roślinności. Takie zagospodarowanie przestrzeni pomoże zwiększyć powierzchnię biologicznie czynną w ścisłym śródmieściu Poznania, czyli na terenach najbardziej zabudowanych. To z kolei przyczynia się do zwiększenia retencji wody oraz łagodzi występowanie efektów miejskiej wyspy ciepła.

W 2022 r. w ramach wprowadzania strefy płatnego parkowania na Wildzie i Łazarzu łącznie odbrukowano ponad 3100 m² utwardzonej powierzchni, posadzono 31 drzew i ponad 4300 krzewów.

W 2022 r. realizowano m.in.:

- nasadzenia zieleni w ul. Czajczej w miejscach poprzedniego parkowania pojazdów samochodowych na chodnikach. W powstałe pasy zieleni dosadzono drzewa, obsadzono roślinnością ozdobną, wytrzymałą na niekorzystne warunki pasa drogowego. Efektem jest poprawa warunków siedliskowych istniejących drzew, zwiększona retencja wodna. W ujęciu społeczno-ekonomicznym wprowadzenie zieleni ożywiło i podniosło estetykę ulicy;
- roboty w zakresie kształtowania zieleni w pasie drogowym w ul. Długiej na odcinku od pl. Bernardyńskiego do ul. Strzeleckiej;
- obsadzenia drzewami i krzewami w pasach drogowych na terenie os. Fabianowo-Kotowo;

- rewaloryzację zieleni w pasach drogowych w ulicach Karwowskiego, Stablewskiego, Wyspiańskiego, Kanałowej, Jasielskiej, Grobla i Umińskiego.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Dróg Miejskich

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 27 – 91,2% poparcia

„Należy wprowadzić zakaz kopania zbiorników w torfowiskach. Pozostawienie mokradeł w nienaruszonym stanie.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

Aktualizacja czasu realizacji: 2022+

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Spółka Aquanet Retencja Sp. z o.o. wskazała obszary na terenie Poznania umożliwiające naturalną retencję wód. W Strategii zarządzania wodami opadowymi i roztopowymi w Poznaniu ujęto zapisy dotyczące ochrony mokradeł poprzez: ich odtwarzanie, aktywną ochronę planistyczną, ograniczenie spływu zanieczyszczeń, edukację ekologiczną oraz współpracę z lokalnymi społecznościami.

Spółka Aquanet Retencja Sp. z o.o. uczestniczyła w opiniowaniu projektu nowego Studium Zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania oraz opiniowała mpzp, zwracając przy tym szczególną uwagę na formy ochrony retencji naturalnej.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Aquanet Retencja Sp. z o.o.

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 33 – 89,5% poparcia

„Podczas tworzenia i rewitalizacji dróg oraz ścieżek pieszych w parkach i lasach miejskich należy zaadaptować je pod kątem spacerów dla osób z niepełnosprawnością (na wózkach) oraz rodziców z małymi dziećmi. Powinny być one wykonane z materiałów utwardzonych, ale ekologicznych (unikanie ścieżek z grysu i materiałów sypkich).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Przy realizacjach rewaloryzacji istniejących obiektów i nowych inwestycji na terenach zieleni miejskiej Zarząd Zieleni Miejskiej stosuje się do Standardów dostępności Miasta Poznania dla osób z niepełnosprawnościami, tam, gdzie jest to możliwe stosowane są naturalne nawierzchnie wodoprzepuszczalne.

W lasach komunalnych podczas remontów bądź tworzenia nowych ścieżek leśnych podstawowym typem są ścieżki wykonane z naturalnych i przepuszczalnych kruszyw, które są odpowiednio zagęszczone. Wprowadzanie typowych nawierzchni utwardzonych (asfalt, beton) bądź nawierzchni przepuszczalnych z domieszkami utwardzającymi sztucznymi w lasach jest niedopuszczalne ze względów ekologicznych i wymaga wyłączenia gruntów z produkcji leśnej.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Zieleni Miejskiej, Zakład Lasów Poznańskich, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 7 – 87,7% poparcia

„Należy podawać do wiadomości publicznej wartość odtworzeniową oraz wartość usług ekosystemowych w celu wspomagania procesu zarządzania oraz opracowania rachunku korzyści.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

Aktualizacja czasu realizacji: 2023+

STATUS

Rekomendacja w przygotowaniu

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. nie zlecono opracowania metody liczenia wartości usług ekosystemowych, co jest niezbędne do realizacji rekomendacji.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zespół międzywydziałowy

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 13 – 86,0% poparcia

„Należy pozostawić obecne ROD (Rodzinne Ogrody Działkowe) należące do Miasta.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

STATUS**REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.**

Około 90% powierzchni obecnie funkcjonujących Rodzinnych Ogrodów Działkowych w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania jest wyznaczone do zachowania.

Pozostała część w znacznej mierze przeznaczona jest na niezbędne cele, takie jak rozwój układu komunikacyjnego, a także uporządkowanie zabudowy, np. przedłużenie Alei Solidarności w kierunku Podolan, budowa linii tramwajowej na Osiedle Kopernika, przedłużenie instalacji nawigacyjnych lotniska Poznań-Ławica, budowa linii kolejowej do lotniska Poznań-Ławica itp.

W Miejskiej Pracowni Urbanistycznej trwają prace nad projektem nowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania. W powyższym projekcie utrzymano w tym zakresie kierunek przeznaczenia terenów wyznaczony w Studium z 2014 r., rezygnując z likwidacji terenu ogrodów działkowych przy ul. Piątkowskiej.

Powyższy projekt został wyłożony do publicznego wglądu, które odbyło się w dniach od 6 grudnia 2022 r. do 5 stycznia 2023 r. Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie Studium rozwiązaniami odbyła się 15 grudnia 2022 r., natomiast uwagi do projektu zbierane były do 27 stycznia 2023 r. Obecnie trwają prace nad analizą złożonych w ww. terminie uwag.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Miejska Pracownia Urbanistyczna

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 45 – 86,0% poparcia

„Przez cały rok, w zależności od gatunku, nie należy usuwać liści spod krzewów i drzew rosnących w grupach. W miejscach, gdzie nie zagraża to bezpieczeństwu, powinno się je pozostawić do naturalnego rozkładu.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. zrealizowana została przez Miasto Poznań kampania edukacyjna oraz bezpłatne warsztaty pn. „Grabienie i koszenie – przyrodnicze utrapienie” na temat pielęgnacji terenów zieleni w mieście oraz zagadnień związanych z koszeniem trawników i grabieniem liści. W warsztatach uczestniczyło ok. 30 przedstawicieli miejskich wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, firm deweloperskich i biur projektowych oraz placówek oświatowych.

Zarząd Zieleni Miejskiej ograniczył grabienie liści do niezbędnego minimum, szczególnie w okresie jesiennym, gdzie większość liści pozostawiana jest w krzewach na okres zimowo-wiosenny lub do naturalnego rozkładu. Powszechnie stosowane jest ściółkowanie i kompostowanie materii organicznej takiej jak np. zrębki drzewne, kora przekompostowana, mata kokosowa.

Rekomendacja jest realizowana na terenach lasów komunalnych, gdzie nie usuwa się liści i ściółki leśnej, gdyż jest niedopuszczalne i sprzeczne z ustawą o lasach.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Zieleni Miejskiej, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 11 – 84,2% poparcia

„Należy zagospodarować Stadion im. E. Szyca jako park przy jak najmniejszej ingerencji w przyrodę i bez nowej zabudowy.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Dla terenu Stadionu im. E. Szyca obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „W rejonie ulicy Dolna Wilda” w Poznaniu. Plan ustala zagospodarowanie otoczenia korony stadionu jako parku, natomiast istniejącą zabudowę stadionu przeznaczają pod usługi sportu i rekreacji w obszarze funkcjonalnego śródmieścia, wyznaczając nieprzekraczalne linie zabudowy zgodnie ze stanem istniejącym. Teren powierzony jest Poznańskiemu Ośrodkom Sportu i Rekreacji, podczas panelu deliberatywnego ustalono, iż stadion im. E. Szyca ma pełnić funkcję mieszaną: zielen z możliwością zabudowy sportowo-rekreacyjnej.

26 października 2022 r. Miasto Poznań ogłosiło konkurs na koncepcję urbanistyczną zagospodarowania stadionu im. Edmunda Szyca i terenów przyległych w Poznaniu. W konkursie mogli wziąć udział architekci, urbaniści oraz architekci krajobrazu. Obszar konkursu obejmował kwartał ograniczony ulicami: Królowej Jadwigi, Droga Dębińska, o. M. Żelazka i Dolna Wilda. Sądowi konkursowemu przewodziła architektka krajobrazu Izabela Małachowska-Coqui. Jest to ekspertka o międzynarodowej renomie. W jury, oprócz architektów krajobrazu, architektów i urbanistów zasiadali też m.in. przedstawiciele AWF, Rady Miasta i Rady Osiedla Wilda. 19 maja 2023 r. Miasto Poznań ogłosiło wyniki konkursu na koncepcję urbanistyczną zagospodarowania tego terenu. I miejsce zajął projekt „Studia Fikus” z Gliwic, który zakłada powstanie tam m.in. Parku Wilda ze strefą ciszy, zbiornikiem wodnym, strefami sportu i rekreacji oraz punktami widokowymi. Wyniki konkursu zostaną wykorzystane do zmiany mpzp (obowiązujący mpzp na terenie stadionu przewiduje zabudowę).

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji, Wydział Sportu, Zarząd Zieleni Miejskiej, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska, Wydział Urbanistyki i Architektury, MPU

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 16 – 89,5% poparcia

„Należy zachować jako tereny zieleni co najmniej 50% obszaru po ogródkach działkowych pomiędzy ulicami Hetmańską, Górecką, Krauthofera i Dmowskiego.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

STATUS

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Na obszarze po ogródkach działkowych, pomiędzy ulicami Hetmańską, Górecką, Krauthofera i Dmowskiego, obowiązują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które przeznaczają powyższy teren pod zabudowę. Z uwagi na strukturę własnościową terenu, ewentualna zmiana mpzp będzie wiązała się bądź z wykupem gruntów, bądź z wypłatą odszkodowań na rzecz prywatnych właścicieli nieruchomości, z powodu spadku wartości nieruchomości wynikający z wprowadzenia ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości.

Wskazywany w rekomendacji teren wchodzi w granice większego obszaru, dla którego przygotowana jest całościowa koncepcja zagospodarowania, która obejmuje m.in. wyznaczenie terenów zieleni. Stąd wskazany obszar może być w jakimś stopniu częścią pewnego systemu zieleni na styku osiedli Łazarz i Górczyn. Nie oznacza to jednak, że będzie to 50% terenu wyłączzonego z zabudowy.

Przesądzenie o danej formie zagospodarowania terenu, do którego należy również decyzja czy dana przestrzeń powinna pozostać wyłączona z zabudowy, może być podejmowane wyłącznie w oparciu o przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w toku procedury planistycznej.

Istotna jest również struktura własności danego terenu, zamierzenia inwestycyjne właścicieli poszczególnych nieruchomości oraz oczekiwania okolicznych mieszkańców. Zawsze konieczne jest wyważenie interesu publicznego i prywatnego w taki sposób, aby nie doszło do nadużycia władztwa planistycznego, pozbawiającego właściciela możliwości zainwestowania jego terenu bez ważnego interesu publicznego. Dlatego też gotowy projekt stanowić powinien kompromis wypracowany przy udziale każdej z zainteresowanych stron. Przy jednoczesnym zapewnieniu funkcji publicznych, odpowiedniej dla danego obszaru infrastruktury komunikacyjnej oraz technicznej,

zapewniać powinien również możliwość korzystania z prawa własności w sposób nie zaburzający istniejącego ładu przestrzennego danego miejsca.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Miejska Pracownia Urbanistyczna

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 31 – 84,2% poparcia

„Należy zezwalać na usunięcie pasa betonu wzdłuż murów domów, co umożliwi sadzenie roślin niskich i pnących (wzorem Rotterdamu).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

STATUS

Rekomendacja w przygotowaniu

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.:

Z uwagi na wąskie pasy drogowe brak możliwości indywidualnego odbroku przy budynkach, niezależnie od szkodliwości takich działań z uwagi na jakość fundamentów obiektów budowlanych. Efekt powiększenia powierzchni biologicznie czynnych na szerokości chodników możliwy do uzyskania tylko w przypadku dużych szerokości chodników, co zostało uwzględnione w rekomendacji 30.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Dróg Miejskich

CZĘŚĆ 2

CZY CAŁKOWICIE ODEJŚĆ W POZNANIU OD SPALANIA WĘGLA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH?

CZĘŚĆ 2 – 31 REKOMENDACJI

Rekomendacje w trakcie realizacji: 28

Rekomendacja do realizacji w latach następnych: 1

Odstąpienie od realizacji z przyczyn obiektywnych: 2

Koszt realizacji w 2022 r.: 28 mln zł

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 11 – 89,5% poparcia

„Przeprowadzenie szerokiej i jak najszybszej termomodernizacji oraz instalacji wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła w obiektach publicznych, w pierwszej kolejności w placówkach edukacyjnych i oświatowych.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022

Aktualizacja czasu realizacji: 2022+

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.**W 2022 r. prace termomodernizacyjne zrealizowano w budynkach:**

- przedszkoli nr 53, 117, 158, 160, 171; zakres prac obejmował przede wszystkim docieplenie ścian i dachów budynków oraz wymianę częściową stolarki okiennej i drzwiowej;
- Zespołu Szkół Zawodowych nr 6, Zespole Szkół Handlowych, XXXVIII Dwujęzycznego Liceum Ogólnokształcącego, Szkół Podstawowych nr 19, 77, 89 i Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3.

W wyniku współpracy ze spółką Veolia Energia Poznań wypracowano oszczędności w szkołach i przedszkolach, których budynki wcześniej zostały poddane termomodernizacji. Dzięki temu obniżono opłaty stałe za ogrzewanie. Do kosztów stałych należy doliczyć opłaty zmienne za rzeczywiste zużycie ciepła. W lipcu 2022 r. podpisane zostały umowy na obniżenie mocy zamówionej w 10 przedszkolach. Szacuje się, że optymalizacja mocy pozwoli na zmniejszenie opłat stałych o około 35%, co przekłada się na roczne oszczędności dla Miasta w wysokości ok. 100 tys. zł. Ponadto ograniczenie zużycia ciepła będzie miało znaczny wpływ na ograniczenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery oraz zmniejszenie efektu cieplarnianego. Obecnie trwają prace nad trzecią edycją projektu optymalizacji zużycia ciepła w obiektach użyteczności publicznej, którym objęto 16 placówek oświatowych.

W 2022 r. jednostki nadzorowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych zrealizowały następujące działania:

- termomodernizacja żłobka Płyś – termomodernizacja budynku (ściany, nadziemia oraz dach, wymiana 3 okien i 3 drzwi) wraz z modernizacją instalacji centralnego ogrzewania;

- termomodernizacja żłobka Balbinka – docieplenie ścian elewacji wraz z malowaniem oraz modernizacją centralnego ogrzewania;
- wymiana centralnego ogrzewania żłobek Krecik – wymiana instalacji centralnego ogrzewania w zakresie wymiany grzejników oraz przewodów rozprowadzających;
- wymiana centralnego ogrzewania żłobek Calineczka – wymiana instalacji centralnego ogrzewania w zakresie wymiany grzejników oraz przewodów rozprowadzających;
- wymiana instalacji nawiewno-wywiewnej w żłobku Przemko – usunięcie poprzednich oraz rozprowadzenie nowych kanałów wentylacyjnych, wykonanie przejścia otworów technologicznych przez dach, montaż okapu kuchennego;
- Zespół Dziennych Domów Pomocy – opracowanie przedmiarów i kosztorysów inwestorskich dotyczących wykonania izolacji zewnętrznej w części tarasowej wraz z naprawą obróbek dekarских Filia nr 2, opracowanie przedmiarów i kosztorysów inwestorskich dotyczących ułożenia styropapy z warstwą izolacji z papy termozgrzewalnej na przybudówce budynku, prace konserwacyjne na poddaszu oraz wymiana 2 okienek dachowych Filia nr 1, nadzór inwestorski nad pracami budowlanymi prowadzonymi przez ZDDP – w zakresie remontu świetlika dachowego, modernizacja świetlika dachowego;
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Ugory – opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania „Modernizacja elewacji budynków DPS Ugory (budynki B1 i B2)” (zadanie kontynuowane w 2023 r.).

W 2022 r. Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji zrealizowały inwestycje polegające na montażu instalacji fotowoltaicznych zlokalizowanych na dachu budynku pływalni krytej przy ul. Jana Spychalskiego 34 oraz na dachu budynku administracyjnego Ośrodka Rataje na os. Piastowskim 106A. **W realizacji znajdują się kolejne inwestycje z zakresu montażu instalacji fotowoltaicznych zlokalizowanych na obiektach:**

- Lodowiska Chwiałka przy ul. Żelazka 1 (900 tys. zł brutto);
- Pływalni Miejskiej Winogrady przy os. Zwycięstwa 124 (600 tys. zł brutto);
- Pływalni Miejskiej Atlantis na os. Stefana Batorego 101 (850 tys. zł brutto);
- Na terenie pływalni letniej w Parku Kasprowicza przy ul. Jarochońskiego 5/5a (90 tys. zł brutto).

Zakończenie inwestycji planowane jest w 2023 r.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 3 – 93,0% poparcia

„Miasto Poznań powinno opracować do 31 grudnia 2022 r. plan osiągnięcia neutralności klimatycznej.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022

Aktualizacja czasu realizacji: 2022+

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. Miasto Poznań uczestniczyło w unijnym projekcie LeadAir dedykowanym dążeniu Miasta do osiągnięcia neutralności klimatycznej. Udział w programie znacznie przybliżył zagadnienia związane z neutralnością klimatu, pozwolił poszerzyć wiedzę osób uczestniczących w programie. Następnym etapem jest przystąpienie w 2023 r. do wykonania bilansu emisji CO₂ dla miasta, a następnie na jego podstawie opracowanie planu wskazanego w rekomendacji. Działanie to jest wieloetapowe i z uwagi na to wymaga czasu.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 23 – 93,0% poparcia

„Należy utworzyć centrum doradztwa energetycznego, które zapewnia całościową i nieodpłatną pomoc dla mieszkańców w zakresie likwidacji pieców węglowych.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026 (w 2022 r. prace przygotowawcze: siedziba plus dodatkowe etaty)

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W kwietniu 2022 r. Wydział Klimatu i Środowiska uruchomił usługę ekodoradztwa w ramach zawartych umów-zleceń. Zadaniem ekodoradców było przybliżenie terminów wymiany źródeł wynikających z uchwały antysmogowej, pomoc w uzyskaniu miejskiej dotacji, poinformowanie o programie Czyste Powietrze oraz możliwości skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej. W ramach usługi ekodoradcy realizowanej w kwietniu oraz maju przeprowadzono ok. 200 wizyt w domach mieszkańców. Ponadto funkcjonuje bezpłatna usługa ekodoradztwa świadczona przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu dla mieszkańców województwa wielkopolskiego, w tym miasta Poznania.

W 2022 r. została zrealizowana nowa odsłona kampanii promującej program KAWKA BIS. Program KAWKA BIS umożliwił mieszkańcom pozyskanie środków na likwidację uciążliwych pieców i kotłów opalanych węglem i zastąpienie ich ekologicznym źródłem ciepła; na program KAWKA BIS w 2022 r. wydatkowano z budżetu Miasta Poznania 6,9 mln zł; łącznie zrealizowano 479 wniosków; uzyskane efekty to: zlikwidowanie 725 pieców opalanych drewnem lub węglem, zmodernizowanie 546 lokali, z czego 13 podłączono do miejskiej sieci ciepłej, 409 podłączono do instalacji gazowych, w 54 lokalach zamontowano pompę ciepła, w 47 lokalach zastosowano ogrzewanie elektryczne. Najczęściej instalację fotowoltaiczną łączono z pompą ciepła – takie rozwiązanie zastosowano w 14 lokalach; instalację fotowoltaiczną wraz z ogrzewaniem elektrycznym zamontowano w 9 lokalach. Działania te pozwoliły na redukcję ilości spalanego opału o 2587 ton.

Ponadto, mieszkańcy Poznania informowani byli systematycznie o kolejnych działaniach zmierzających do poprawy jakości powietrza, w tym o:

- wsparciu w aplikowaniu do rządowego programu pn. Czyste Powietrze, dzięki czemu mieszkańcy mogli otrzymać dofinansowanie na wymianę pieca i termomodernizację budynku; w 2022 r. z wsparciem Wydziału mieszkańcy przygotowali i złożyli 62 wnioski;
- miejskim programie pn. Trzymaj Ciepło, polegającym na bezpłatnych badaniach termowizyjnych budynków jednorodzinnych i kamienic, w 2022 r., w ramach 13. edycji programu, wykonano badania termowizyjne 347 domów jednorodzinnych i 16 kamienic.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 25 – 93,0% poparcia

„Należy utworzyć punkt informacyjny w centrum miasta (onestop-shop) i bezpłatną infolinię, gdzie osoby fizyczne i inne zainteresowane podmioty otrzymają szczegółowe, bezpłatne porady energetyczne i wszechstronną pomoc w realizacji działań zmierzających do wymiany pieców węglowych na mniej emisyjne źródła ciepła (w tym odnawialne).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022+

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W kwietniu 2022 r. Wydział Klimatu i Środowiska uruchomił usługę ekodoradztwa w ramach zawartych umów-zleceń. Zadaniem ekodoradców było przybliżenie terminów wymiany źródeł wynikających z uchwały antysmogowej, pomoc w uzyskaniu miejskiej dotacji, poinformowanie o programie Czyste Powietrze oraz możliwości skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej. W ramach usługi ekodoradcy realizowanej w kwietniu oraz maju przeprowadzono ok. 200 wizyt w domach mieszkańców. Ponadto funkcjonuje bezpłatna usługa ekodoradztwa świadczona przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu dla mieszkańców województwa wielkopolskiego, w tym miasta Poznania.

W 2022 r. została zrealizowana nowa odsłona kampanii promującej program KAWKA BIS. Program KAWKA BIS umożliwił mieszkańcom pozyskanie środków na likwidację uciążliwych pieców i kotłów opalanych węglem i zastąpienie ich ekologicznym źródłem ciepła; na program KAWKA BIS w 2022 r. wydatkowano z budżetu Miasta Poznania 6,9 mln zł; łącznie zrealizowano 477 wniosków; uzyskane efekty to: zlikwidowanie 725 pieców opalanych drewnem lub węglem, zmodernizowanie 546 lokali, z czego 13 podłączono do miejskiej sieci ciepłej, 409 podłączono do instalacji gazowych, w 54 lokalach zamontowano pompę ciepła, w 47 lokalach zastosowano ogrzewanie elektryczne. Najczęściej instalację fotowoltaiczną łączyono z pompą ciepła – takie rozwiązanie zastosowano w 14 lokalach; instalację fotowoltaiczną wraz z ogrzewaniem elektrycznym zamontowano w 9 lokalach. Działania te pozwoliły na redukcję ilości spalanej opału o 2587 ton.

Ponadto mieszkańcy Poznania informowani byli systematycznie o kolejnych działaniach zmierzających do poprawy jakości powietrza, w tym o:

- wsparciu w aplikowaniu do rządowego programu pn. Czyste Powietrze, dzięki czemu mieszkańcy mogli otrzymać dofinansowanie na wymianę pieca i termomodernizację budynku; w 2022 r. z wsparciem Wydziału mieszkańcy przygotowali i złożyli 62 wnioski;
- miejskim programie pn. Trzymaj Ciepło, polegającym na bezpłatnych badaniach termowizyjnych budynków jednorodzinnych i kamienic, w 2022 r., w ramach 13. edycji programu, wykonano badania termowizyjne 347 domów jednorodzinnych i 16 kamienic.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 14 – 89,5% poparcia

„Należy zachęcić do montażu paneli fotowoltaicznych na budynkach publicznych i spółdzielni mieszkaniowych.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2023-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. na podstawie danych pozyskiwanych od wydziałów i jednostek miejskich przystąpiono do analiz związanych z charakterystyką i efektywnością energetyczną budynków użyteczności publicznej.

Dokonano wstępnej inwentaryzacji instalacji OZE w strukturach miejskich. Liczba instalacji wg stanu na rok 2022 kształtowała się następująco:

- instalacje PV – 9;
- pompy ciepła – 5;
- kolektory słoneczne do podgrzewania wody – 7.

W 2023 r. planuje się montaż 2 kolejnych instalacji PV.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Gospodarki Komunalnej

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 16 – 89,5% poparcia

„Utworzenie dostępnej dla mieszkańców sieci doradców energetycznych wykwalifikowanych w obszarze prosumeryzmu i odnawialnych źródeł energii (OZE).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2023-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W ramach Projektu Doradztwa Energetycznego prowadzone były bezpłatne „Szkolenia dla kandydatów na Energetyków Gminnych”. W 2022 r. ze szkolenia skorzystało 2 pracowników z Wydziału Gospodarki Komunalnej.

W kwietniu 2022 r. Wydział Klimatu i Środowiska uruchomił usługę ekodoradztwa w ramach zawartych umów-zleceń. Zadaniem ekodoradców było przybliżenie terminów wymiany źródeł wynikających z uchwały antysmogowej, pomoc w uzyskaniu miejskiej dotacji, poinformowanie o programie Czyste Powietrze oraz możliwości skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej. W ramach usługi ekodoradcy realizowanej w kwietniu oraz maju przeprowadzono ok. 200 wizyt w domach mieszkańców. Ponadto funkcjonuje bezpłatna usługa ekodoradztwa świadczona przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu dla mieszkańców województwa wielkopolskiego, w tym miasta Poznania.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska
(od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 19 – 84,2% poparcia

„Należy dążyć do rozwiązań wdrażających odnawialne źródła energii (OZE) przy racjonalnych nakładach inwestycyjnych, które pozwolą na stałe i równomierne ogrzewanie wszystkich lokali oraz uwzględnią możliwości finansowe wszystkich mieszkańców, również tych o niższych dochodach.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. OZE w postaci zmiany ogrzewania na pompę ciepła oraz zastosowanie paneli fotowoltaicznych oraz instalacji solarnej jako wsparcie systemu ogrzewania było najwyżej dotowane z budżetu Miasta w ramach miejskiego programu KAWKA Bis. Na mocy Uchwały Rady Miasta Poznania nr LII/965/VIII/2021 z dnia 28 września 2021 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowych na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich źródłami proekologicznymi, zwiększono do 20 tys. zł, w porównaniu z 2021 r., dofinansowania na OZE w przypadku wyboru pompy ciepła oraz paneli fotowoltaicznych oraz ogrzewania elektrycznego i paneli fotowoltaicznych.

6 grudnia 2022 r. Rada Miasta Poznania przyjęła Uchwałę nr LXXV/1386/VIII/2022 w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowych na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienie ich źródłami proekologicznymi. Uchwała ta uchyliła jednocześnie poprzednią Uchwałę nr LII/965/VIII/2021 w tej sprawie. W Uchwale zapisano zasady udzielania w latach 2023-2027 osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, osobom prawnym, przedsiębiorcom oraz jednostkom sektora finansów publicznych będącym gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi dotacji z budżetu Miasta na likwidację źródeł niskiej emisji będących jedynym lub podstawowym źródłem ogrzewania w lokalu mieszkalnym/nieruchomości mieszkalnej i ich zamianę na źródła proekologiczne, w tym na:

- pompę ciepła (typ: powietrze-woda);
- pompę ciepła (typ: gruntowa);
- ogrzewanie elektryczne i panele fotowoltaiczne;
- pompę ciepła (typ: powietrze-woda) i panele fotowoltaiczne;
- pompę ciepła (typ: gruntowa) i panele fotowoltaiczne.

Najwyższą dotację w 2023 r. można otrzymać na instalację pompy ciepła i paneli fotowoltaicznych, do 40 tys. zł (nie więcej niż 400 zł/m² ogrzewanej powierzchni). Przyjęta zmiana ma na celu jeszcze większe promowanie rozwiązań opartych na OZE.

Miasto Poznań złożyło aplikację do międzynarodowego projektu dotyczącego ubóstwa energetycznego w ramach programu LIFE ADAPT. Głównym celem projektu jest pomiar i zdiagnozowanie ubóstwa energetycznego z wykorzystaniem danych administracyjnych oraz podjęcie działań mających na celu zminimalizowanie tego problemu. Przewidywany czas realizacji projektu (w przypadku uzyskania pozytywnej oceny weryfikacyjnej wniosku) to II kwartał 2023 – I kwartał 2025.

Na wortalu Środowisko funkcjonującym w ramach oficjalnej strony internetowej Miasta Poznania pn. Miejski Informator Multimedialny, utworzono dedykowany blok tematyczny, w ramach którego w jednym miejscu pn. Powietrze-ważna sprawa, znajdują się informacje na temat dostępnym programów dotacyjnych wspierających zmianę sposobu ogrzewania oraz działania termomodernizacyjne.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Wydział Gospodarki Komunalnej

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 26 – 94,7% poparcia

„Konieczne jest przeprowadzenie w mieście kampanii informacyjno-edukacyjnej na rzecz powszechnego programu głębokiej poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkalnych oraz wymiany dotychczasowego źródła ciepła na ekologiczne. Należy informować o wynikających z tego korzyściach.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. została zrealizowana nowa odsłona kampanii informacyjno-edukacyjnej promującej program KAWKA BIS, która wskazywała cel i korzyści przystąpienia do miejskiego programu. Kampania obejmowała:

- dynamiczną promocję w mediach społecznościowych: Facebook, YouTube oraz witryna Google;
- promocję treści (artykułów, spotu) na stronach Miasta Poznania, w tym na wortalu Środowisko;
- spoty i wpisy promocyjne na antenach stacji radiowych i ich portali internetowych: Meloradio, Radio Złote Przeboje, Rock Radio, Radio Pogoda; na antenie telewizji WTK i portalu epoznan.pl;
- emisję komunikatów w komunikatorach głosowych w pojazdach komunikacji miejskiej;
- ekspozycję grafik promocyjnych na pojazdach komunikacji miejskiej;
- spotkania konsultacyjno-informacyjne z mieszkańcami w ramach „Wieczorków autorskich z Kawką”;
- plakaty na nośnikach reklamowych City Light na przystankach komunikacji miejskiej;
- dystrybucję materiałów promocyjnych (ulotek-zakładek, plakatów, teczek, obwolut na książki) w 60 lokalizacjach.

Ponadto, mieszkańcy Poznania informowani byli systematycznie o działaniach zmierzających do poprawy efektywności energetycznej i jakości powietrza, w tym o:

- wsparciu w aplikowaniu do rządowego programu pn. „Czyste Powietrze”, dzięki czemu mieszkańcy mogli otrzymać dofinansowanie na wymianę pieca i termomodernizację budynku; w 2022 r. złożono 32 wnioski;

- projekcie pn. „Skończmy ze smogiem w Poznaniu” – Miasto uruchomiło usługę wyświetlania bieżących informacji o jakości powietrza na wybranych przystankach komunikacji miejskiej (ekrany LCD) w 22 lokalizacjach;
- badaniach dronem w celu wykrycia w powietrzu spalania niedozwolonych substancji;
- programie pn. „Trzymaj Ciepło”, polegającym na bezpłatnych badaniach termowizyjnych budynków jednorodzinnych i kamienic, w 2022 r., w ramach 13. edycji programu, wykonano badania termowizyjne 347 domów jednorodzinnych i 16 kamienic. Program propagowany był w ramach akcji edukacyjno-informacyjnej prowadzonej na dedykowanej stronie internetowej oraz stronach Miasta Poznania, w tym na wortalu Środowisko;
- EkoPatrolach Straży Miejskiej Miasta Poznania, które systematycznie prowadziły kontrole legalności opału używanego w domowych paleniskach.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Gabinet Prezydenta

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 27 – 98,2% poparcia

„Urząd Miasta powinien umożliwić łatwy dostęp do informacji o tym, co robi i jakie ma możliwości, w sposób jasny i zrozumiały. Informacje te powinny być promowane.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022+

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. na stronach Miasta Poznania działały wortale tematyczne: Środowisko, Zielone pojęcie, Poznań dla pszczół, Zielony Poznań, Gospodarka Komunalna, Wszystko o odpadach. Informacje o jakości powietrza w Poznaniu dostępne były w usłudze internetowej pn. „Atmosfera dla Poznania” oraz w miejskiej aplikacji Smart City Poznań (zakładka Stan powietrza).

Na wortalu Środowisko utworzono dedykowany blok tematyczny pn. „Powietrze – ważna sprawa”, z informacjami na temat dostępnych programów dotacyjnych wspierających zmianę sposobu ogrzewania oraz działania termomodernizacyjne.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Biuro Cyfryzacji i Cyberbezpieczeństwa

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 28 – 94,7% poparcia

„Rozwijanie współpracy z innymi miastami w zakresie wprowadzania sprawdzonych i przynoszących oczekiwane efekty rozwiązań związanych z emisją dwutlenku węgla (CO₂).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2023-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. Miasto Poznań wraz z 16 polskimi miastami uczestniczyło w 3. edycji programu „LeadAIR” skierowanego do samorządów poszukujących wiedzy, inspiracji i wsparcia w działaniach na rzecz czystego powietrza. Tematem przewodnim programu były „Miasta neutralne do klimatu”. Uczestnictwo w programie dało Miastu możliwość pozyskania wiedzy eksperckiej. Udział w programie jest bezkosztowy i był przygotowaniem do przystąpienia do opracowania planu osiągnięcia neutralności klimatycznej dla miasta Poznania.

W październiku 2022 r. zorganizowano konferencję pt. „Klimat i Środowisko”, w ramach której przedstawiano tematykę działań klimatycznych. Uczestnikami konferencji byli przedstawiciele m.in. miast Gdańska i Bydgoszczy.

Wydział Gospodarki Komunalnej na forum Unii Metropolii Polskich współpracował z takimi samorządami jak: Białystok, Bydgoszcz, Wrocław, Gdańsk, a także z Górnośląską Zagłębiowską Metropolią w zakresie:

- wymiany poglądów i doświadczeń dotyczących zbiorowego zakupu energii elektrycznej w kontekście zaistniałego kryzysu energetycznego;
- optymalizacji zużycia energii elektrycznej w obiektach użyteczności publicznej;
- konsultacji wątpliwości interpretacyjnych przepisów prawa związanych z obowiązkowym podjęciem działań optymalizujących zużycie energii w JST.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 29 – 84,2% poparcia

„Rekomenduje się złożenie przez aktualnego Prezydenta Poznania na 3 miesiące przed wyborami na to stanowisko pisemnego raportu z wykonania powyższych zaleceń.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2023

Aktualizacja czasu realizacji: 2024

STATUS:

Rekomendacja do realizacji w 2024 r.

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Rekomendacja zostanie zrealizowana w wskazanym w rekomendacji terminie. Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 2022 r. o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego, obecna kadencja samorządowa została wydłużona do 30 kwietnia 2024 r. Wynika stąd, że termin wskazany w rekomendacji upływa z końcem stycznia 2024 r.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 10 – 96,5% poparcia

„Każdy budynek poddawany termomodernizacji należy traktować indywidualnie, biorąc pod uwagę poziom i możliwości przeprowadzenia termomodernizacji, które zależą od wielu czynników, m.in. typu budynku, jego wieku, lokalizacji, warunków technicznych (tj. liczba kanałów wentylacyjnych w budynku, wyposażenie techniczne mieszkań, dostępne instalacje w budynku itp.), dostępu do mediów (sieć ciepłownicza, sieć gazowa), typu własności budynku, poziomu zamożności właścicieli, poziomu ochrony konserwatorskiej itp.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022+

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o. realizuje rekomendację zlecając przygotowanie dokumentacji projektowych, które obejmują szczegółową inwentaryzację budynków oraz Audyty energetyczne lub Audyty remontowe, które określają szczegółowo wszystkie wskazane założenia. Spółka już na etapie przygotowania dokumentacji projektowych dla kompleksowych zadań, przeprowadza ocenę inwestycji pod kątem ich wpływu na środowisko oraz ich zdolności do przystosowania do nowych warunków wynikających ze zmiany klimatu. Wprowadzono regułę DNSH. Zasada ta wywodzi się z art. 17 do rozporządzenia (UE) 2020/852 w sprawie taksonomii (ram ułatwiających zrównoważone inwestycje) oraz została zaimplementowana do przedsięwzięć finansowanych ze środków unijnych, w tym z instrumentu NextGenerationEU. Przyjęte założenia projektowe stosowane są na etapie planowania i umożliwiają zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o.

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 12 – 96,5% poparcia

„Należy przygotować program wsparcia technicznego, prawnego i finansowego dla termomodernizacji, skierowany do indywidualnych właścicieli budynków mieszkalnych.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

We wrześniu 2022 r. Wydział Gospodarki Komunalnej rozpoczął prace przy prowadzeniu Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (dalej: CEEB) w zakresie:

- przyjmowania i obsługi deklaracji CEEB;
- udostępniania bazy danych zawartych w CEEB na potrzeby innych jednostek w zakresie ich kompetencji merytorycznych (Poznańskie Centrum Świadczeń, Wydział Klimatu i Środowiska).

W grudniu 2022 r. Zarządzeniem nr 1042/2022/P Prezydenta Miasta Poznania został powołany Zespół Projektowy „Poznań z energią”, który w ramach interdyscyplinarnej współpracy realizuje działania związane z transformacją energetyczną, poprawą efektywności energetycznej, likwidacją niskiej emisji, propagowaniem i rozwojem energii z odnawialnych źródeł energii.

W kwietniu 2022 r. Wydział Klimatu i Środowiska uruchomił usługę ekodoradztwa w ramach zawartych umów-zleceń. Zadaniem ekodoradców było przybliżenie terminów wymiany źródeł wynikających z uchwały antysmogowej, pomoc w uzyskaniu miejskiej dotacji, poinformowanie o programie pn. „Czyste Powietrze” oraz możliwości skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej. W ramach usługi ekodoradcy realizowanej w kwietniu oraz maju przeprowadzono ok. 200 wizyt w domach mieszkańców. Ponadto funkcjonuje bezpłatna usługa ekodoradztwa świadczona przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu dla mieszkańców województwa wielkopolskiego, w tym miasta Poznania.

W 2022 r. została zrealizowana nowa odsłona kampanii promującej program KAWKA BIS. Program KAWKA BIS umożliwił pozyskanie środków na likwidację uciążliwych pieców i kotłów opalanych węglem i zastąpienie ich ekologicznym źródłem ciepła; na program KAWKA BIS w 2022 r. wydatkowano z budżetu Miasta Poznania 6,9 mln zł; łącznie

zrealizowano 479 wniosków; uzyskane efekty to: zlikwidowanie 725 pieców opalanych drewnem lub węglem, zmodernizowanie 546 lokali, z czego 13 podłączono do miejskiej sieci ciepłej, 409 podłączono do instalacji gazowych, w 54 lokalach zamontowano pompę ciepła, w 47 lokalach zastosowano ogrzewanie elektryczne. Najczęściej instalację fotowoltaiczną łączono z pompą ciepła – takie rozwiązanie zastosowano w 14 lokalach; instalację fotowoltaiczną wraz z ogrzewaniem elektrycznym zamontowano w 9 lokalach. Działania te pozwoliły na redukcję ilości spalanego opału o 2587 ton.

Ponadto, mieszkańcy Poznania informowani byli systematycznie o kolejnych działaniach zmierzających do poprawy jakości powietrza, w tym o:

- wsparciu w aplikowaniu do rządowego programu “Czyste Powietrze”, dzięki czemu mieszkańcy mogli otrzymać dofinansowanie na wymianę pieca i termomodernizację budynku; w 2022 r. złożono 32 wnioski;
- programie pn. “Trzymaj Ciepło”, polegającym na bezpłatnych badaniach termowizyjnych budynków jednorodzinnych i kamienic, w 2022 r., w ramach 13. edycji programu, wykonano badania termowizyjne 347 domów jednorodzinnych i 16 kamienic.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Wydział Gospodarki Komunalnej

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 15 – 94,7% poparcia

„Należy przeprowadzić analizę infrastruktury publicznej w mieście pod kątem lokalnych możliwości produkcji energii z odnawialnych źródeł (OZE) przez potencjalnych prosumentów (konsumentów producentów tej energii) zbiorowych i społeczności energetyczne.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: do 2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W listopadzie 2022 r. Wydział Gospodarki Komunalnej pozyskał dane od jednostek miejskich dotyczących:

- zaopatrzenia w ciepło budynków będących w zarządzaniu danej jednostki,
- charakterystyki i efektywności energetycznej budynków będących w zarządzaniu danej jednostki.

Na podstawie pozyskiwanych danych WGK analizuje aktualne możliwości optymalizacji energetycznej obiektów m.in. z wykorzystaniem źródeł OZE. Warunkiem niezbędnym do szczegółowego określenia możliwości produkcji energii z OZE zainstalowanych na obiektach należących do Miasta jest przeprowadzenie analiz dotyczących możliwości technicznych budowy instalacji OZE na budynkach. Należy zaznaczyć, że wykonanie takich analiz ma uzasadnienie w przypadku planowanej termomodernizacji budynku lub innych działań o charakterze poprawy efektywności energetycznej. W przypadku prosumentów indywidualnych i społeczności energetycznych analizy takie powinny zostać zrealizowane przez zainteresowanych. Pomocą w określeniu potencjału energetycznego budynku w zakresie promieniowania słonecznego może być mapa potencjału solarnego udostępniona na stronie ZGiKM GEOPOZ.

W grudniu 2022 r. Zarządzeniem nr 1042/2022/P Prezydenta Miasta Poznania został powołany Zespół Projektowy „Poznań z energią”, który w ramach interdyscyplinarnej współpracy realizuje działania związane z transformacją energetyczną, poprawą efektywności energetycznej, likwidacją niskiej emisji, propagowaniem i rozwojem energii z odnawialnych źródeł energii.

Miasto Poznań złożyło aplikację do międzynarodowego projektu dotyczącego ubóstwa energetycznego w ramach programu LIFE ADAPT. Głównym celem projektu jest pomiar

i zdiagnozowanie ubóstwa energetycznego z wykorzystaniem danych administracyjnych oraz podjęcie działań mających na celu zminimalizowanie tego problemu. Przewidywany czas realizacji projektu, w przypadku uzyskania pozytywnej oceny weryfikacyjnej wniosku, to II kwartał 2023 – I kwartał 2025 r.

28 października 2022 r. podpisane zostało Porozumienie pomiędzy Miastem Poznań a spółkami AQUANET SA i VEOLIA Poznań SA dot. wykorzystania potencjału ciepła odpadowego z oczyszczonych ścieków komunalnych, zagospodarowania osadów ściekowych i analizy możliwości produkcji zielonego wodoru. W ramach porozumienia planowana jest budowa pomp ciepła w Centralnej i Lewobrzeżnej Oczyszczalni Ścieków. Efektem ma być ograniczenie zużycia węgla o 25 171 ton, co w konsekwencji pozwoli zredukować emisję dwutlenku węgla o około 50 tys. ton w skali roku.

Propozycje terenów pod lokalizację instalacji OZE znajdują się w projekcie nowego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poznania.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Gospodarki Komunalnej

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 9 – 93,0% poparcia

„Każdorazowo należy przeanalizować szczegółowe nakłady inwestycyjne głębokiej termomodernizacji.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o. realizuje rekomendacje zlecając przygotowanie dokumentacji projektowych, które obejmują szczegółową inwentaryzację budynków oraz Audyty energetyczne lub Audyty remontowe, które określają szczegółowo wszystkie wskazane założenia. Spółka, już na etapie przygotowania dokumentacji projektowych dla kompleksowych zadań, przeprowadza ocenę wpływu inwestycji na środowisko oraz ich zdolności do przystosowania do nowych warunków wynikających ze zmiany klimatu. Wprowadzono regułę DNSH. Zasada ta wywodzi się z art. 17 do rozporządzenia (UE) 2020/852 w sprawie taksonomii (ram ułatwiających zrównoważone inwestycje) oraz została zaimplementowana do przedsięwzięć finansowanych ze środków unijnych, w tym z instrumentu NextGenerationEU. Przyjęte założenia projektowe stosowane są na etapie planowania i umożliwiają zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o.

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 18 – 93,0% poparcia

„Należy zwiększyć wsparcie dla przechodzenia na odnawialne źródła energii (w stosunku do innych źródeł energii) oraz dla termomodernizacji.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. OZE w postaci zmiany ogrzewania na pompę ciepła oraz zastosowanie paneli fotowoltaicznych oraz instalacji solarnej jako wsparcie systemu ogrzewania było najwyżej dotowane z budżetu Miasta w ramach miejskiego programu KAWKA Bis. W 2022 r. rozliczono 477 umów, potwierdzających likwidację 725 pieców węglowych. Pozwoliło to zredukować ilość spalane go opału o 2587 ton.

Na mocy Uchwały Rady Miasta Poznania nr LII/965/VIII/2021 z dnia 28 września 2021 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowych na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich źródłami proekologicznymi, zwiększono do 20 tys. zł (w porównaniu z 2021 r.) dofinansowania na OZE w przypadku wyboru pompy ciepła oraz paneli fotowoltaicznych oraz ogrzewania elektrycznego i paneli fotowoltaicznych.

6 grudnia 2022 r. Rada Miasta Poznania przyjęła Uchwałę nr LXXV/1386/VIII/2022 w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowych na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienie ich źródłami proekologicznymi. Uchwała ta uchyliła jednocześnie poprzednią Uchwałę nr LII/965/VIII/2021 w tej sprawie. W Uchwale zapisano zasady udzielania w latach 2023-2027 osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, osobom prawnym, przedsiębiorcom oraz jednostkom sektora finansów publicznych będącym gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi dotacji z budżetu Miasta na likwidację źródeł niskiej emisji będących jedynym lub podstawowym źródłem ogrzewania w lokalu mieszkalnym/nieruchomości mieszkalnej i ich zamianę na źródła proekologiczne, w tym na:

- pompę ciepła (typ: powietrze-woda);
- pompę ciepła (typ: gruntowa);
- ogrzewanie elektryczne i panele fotowoltaiczne;
- pompę ciepła (typ: powietrze-woda) i panele fotowoltaiczne;
- pompę ciepła (typ: gruntowa) i panele fotowoltaiczne.

Najwyższą dotację w 2023 r. można otrzymać na instalację pompy ciepła i paneli fotowoltaicznych, do 40 000 zł (nie więcej niż 400 zł/m² ogrzewanej powierzchni). Przyjęta zmiana ma na celu jeszcze większe promowanie rozwiązań opartych na OZE.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Wydział Gospodarki Komunalnej

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 24 – 93,0% poparcia

„Urząd Miasta powinien opracować szereg udogodnień dotyczących termomodernizacji i wymiany pieców węglowych na mniej emisyjne źródła ciepła – w formie wsparcia finansowego, ułatwień formalnych i uproszczonych procedur dla dofinansowań i pozwoleń.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. Miasto Poznań kontynuowało miejski program dotacyjny KAWKA Bis wspierający zmianę sposobu ogrzewania z opartego na paliwach stałych na inne. Program jest ciągle rozwijany. W ostatnich latach wprowadzono możliwość pozyskania dofinansowania na instalację pompę ciepła czy też paneli fotowoltaicznych, jeśli pracują one na potrzeby nowego sposobu ogrzewania. W 2022 r. rozliczono 477 umów, potwierdzających likwidację 725 pieców węglowych. Pozwoliło to zredukować ilość spalanego opału o 2587 ton.

W 2022 r. Rada Miasta Poznania przyjęła Uchwałę nr LXXV/1386/VIII/2022 w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowych na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienie ich źródłami proekologicznymi. Uchwała ta uchyliła jednocześnie poprzednią Uchwałę nr LII/965/VIII/2021 w tej sprawie. W Uchwale zapisano zasady udzielania w latach 2023-2027 osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, osobom prawnym, przedsiębiorcom oraz jednostkom sektora finansów publicznych będącym gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi dotacji z budżetu Miasta na likwidację źródeł niskiej emisji będących jedynym lub podstawowym źródłem ogrzewania w lokalu mieszkalnym/nieruchomości mieszkalnej i ich zamianę na źródła proekologiczne, zwiększając jednocześnie dofinansowanie na ten cel.

Pełną informację o źródłach ciepła posiadanych przez mieszkańców miała dać Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków, której wypełnianie danymi miało się zakończyć do końca czerwca 2022 r. W wyniku zmian, jakie miały miejsce w II połowie roku, związanych między innymi z wprowadzeniem tzw. dodatku węglowego, wprowadzone dane uległy znaczącej korekcie, co rozmyło obraz faktycznej liczby źródeł na paliwa stałe w mieście. Do tej pory baza dla miasta Poznania została uzupełniona w ok. 71%.

Wymagania formalno-prawne wynikające z przepisów prawa są jednakowe dla wszystkich i nie ma możliwości upraszczania procedur, np. w pozyskaniu pozwolenia na budowę. Procedury formalne dotyczące uwarunkowań budowlanych są określone w przepisach prawa i nie ma możliwości ingerowania w nie.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 20 – 91,2% poparcia

„Opracowanie, w oparciu o finansowanie, programu osłonowego dla ludzi tracących najtańsze źródła ogrzewania. Program powinien obejmować kilka kolejnych lat.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Projekt programu jest w trakcie opracowywania. Termin realizacji do 2025 r.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 7 – 91,2% poparcia

„W pierwszej kolejności należy obniżyć energochłonność budynków (tzn. wykonać ocieplenie, wymianę stolarki), a dopiero w kolejnym kroku modernizować/wymieniać źródło ciepła czy instalację grzewczą.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o. wdrożył rekomendowane standardy. Spółka termomodernizację realizuje kompleksowo, a w przypadku konieczności podziału zadania, w pierwszej kolejności realizuje zadania wymiany stolarki i dociepleniowe, następnie przystępuje do wykonania modernizacji instalacji co/cwu.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o.

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 8 – 91,2% poparcia

„Ocieplając, należy pamiętać o wszystkich ścianach, nie tylko zewnętrznych – również tych, które oddzielają pomieszczenia mieszkalne od zimnych stref, np. klatek schodowych, piwnic, podłóg i ścian stykających się z gruntem, pustostanów itp.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Roboty dociepleniowe / termomodernizacyjne realizowane są zgodnie z audytami energetycznymi i wskazanymi w dokumentacji wymaganiami z zachowaniem osiągnięcia założonych współczynników energetycznych EP.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o.

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 1 – 91,16% poparcia

„Całkowite odejście w Poznaniu od spalania węgla w gospodarstwach domowych, przy zapewnieniu wsparcia dla osób najuboższych.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Wprowadzenie całkowitego odejście od spalania paliw stałych na terenie miasta znajduje się w kompetencjach Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, który podejmuje zmiany w obowiązującej uchwale antysmogowej. Przy obecnej sytuacji geopolitycznej transformacja energetyczna jest znacznie utrudniona z uwagi na dostępność poszczególnych paliw. W chwili obecnej trwają prace zmierzające do całkowitego zaprzestania spalania paliw stałych, w tym węgla na terenie miasta.

Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o. realizuje program ochrony powietrza i likwiduje nieefektywne źródła ciepła w budynkach/lokalach komunalnych.

W 2022 r. wsparciem dla osób najuboższych w zakupie energii elektrycznej objęto 1011 rodzin, wydatkowano na ten cel 725 602 zł w formie pieniężnej i rzeczowej.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska) – zasób prywatny, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o. – zasób miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 6 – 89,5% poparcia

„Należy przeprowadzić analizę posiadanych przez mieszkańców źródeł ciepła, termomodernizacji i opracować adekwatne (uwzględniające możliwości techniczne) scenariusze wymiany źródeł ciepła na ekologiczne.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Pełną informację o źródłach ciepła posiadanych przez mieszkańców miała dać Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków, której zasilanie danymi miało się zakończyć do końca czerwca 2022 r. W II półroczu 2022 r. po wprowadzeniu „dodatku węglowego” dane znajdujące się w CEEB uległy znaczącej korekcie, co rozmyło obraz o faktycznej ilości źródeł na paliwa stałe w mieście, tym bardziej, że na koniec 2022 r. CEEB dla Poznania była uzupełniona jedynie w ok. 71%.

We wrześniu 2022 r. Wydział Gospodarki Komunalnej rozpoczął prowadzenie CEEB (przedtem zadanie to wykonywało Poznańskie Centrum Świadczeń) w zakresie:

- przyjmowania i obsługi deklaracji CEEB;
- udostępniania bazy danych zawartych w CEEB na potrzeby wykorzystania przez inne jednostki w zakresie ich kompetencji merytorycznych (Poznańskie Centrum Świadczeń, Wydział Klimatu i Środowiska).

Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o. prowadzi bieżącą analizę posiadanych przez mieszkańców źródeł ciepła realizując obowiązki wynikające z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków oraz obowiązku wynikającego z konieczności sporządzenia charakterystyki energetycznej i posiadania świadectwa charakterystyki energetycznej.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska) – zasób prywatny, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Wydział Gospodarki Komunalnej, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta – zasób miejski, Poznańskie Centrum Świadczeń (do września 2022 r.).

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 17 – 89,5% poparcia

„Urząd Miasta powinien przeprowadzać diagnozy energetyczne budynków i wspierać finansowo wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie i właściciele budynków prywatnych w inwestowaniu w odnawialne źródła energii (OZE).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W II półroczu 2022 r. wykonano audyty energetyczne 12 obiektów miejskich przekazując ich dokumentację do zarządców tych obiektów.

Wydział Gospodarki Komunalnej pozyskał dane od jednostek miejskich dotyczących:

- zaopatrzenia w ciepło budynków będących w zarządzaniu danej jednostki,
- charakterystyki i efektywności energetycznej budynków będących w zarządzaniu danej jednostki.

Na podstawie pozyskiwanych danych WGK analizuje aktualne możliwości optymalizacji energetycznej obiektów m.in. z wykorzystaniem źródeł OZE. Warunkiem niezbędnym do szczegółowego określenia możliwości produkcji energii z OZE zainstalowanych na obiektach należących do Miasta jest przeprowadzenie analiz dotyczących możliwości technicznych budowy instalacji OZE na budynkach. Należy zaznaczyć, że wykonanie takich analiz ma uzasadnienie w przypadku planowanej termomodernizacji budynku lub innych działań o charakterze poprawy efektywności energetycznej. W przypadku prosumentów indywidualnych i społeczności energetycznych analizy takie powinny zostać zrealizowane przez zainteresowanych. Pomocą w określeniu potencjału energetycznego budynku w zakresie promieniowania słonecznego może być mapa potencjału solarnego udostępniona na stronie ZGiKM GEOPOZ.

27 grudnia 2022 r. Zarządzeniem nr 1042/2022/P Prezydenta Miasta Poznania został powołany Zespół Projektowy „Poznań z Energią”, którego zadaniem (w ramach interdyscyplinarnej współpracy przedstawicieli Urzędu Miasta Poznania, jednostek i spółek miejskich oraz spółki VEOLIA Energia Poznań S.A.) jest realizacja działań w zakresie:

- tworzenia strategii transformacji energetycznej;
- poprawy efektywności energetycznej;

- likwidacji niskiej emisji;
- propagowania i rozwoju energii z odnawialnych źródeł.

Wszystkie podmioty wymienione w rekomendacji mogą skorzystać z corocznej akcji bezpłatnych badań termowizyjnych domów jednorodzinnych i kamienic w ramach programu pn. „Trzymaj Ciepło”. Głównym celem programu jest zwrócenie uwagi mieszkańców na problem, jakim są straty ciepła oraz pokazanie, przez które przegrody są największe straty. Od listopada 2022 r. do połowy lutego 2023 r. przebadano 380 domów jednorodzinnych z terenu całego Poznania oraz 10 kamienic z centrum miasta oraz Jeżyc i Świętego Łazarza. W dotychczasowych czternastu edycjach wykonano łącznie ponad 6300 pomiarów domów jednorodzinnych. Uczestnik otrzymuje wyniki badań termowizyjnych wraz z opisem. Dodatkowo wszystkie wskazane podmioty, które posiadają źródło ciepła na paliwa stałe, mogą być beneficjentami w miejskim programie KAWKA Bis, który wspiera OZE przy jednoczesnym likwidowaniu źródeł na paliwa stałe. Z przeprowadzonych co roku badań ankietowych wynika, iż ponad 40% osób, które wzięły udział w akcji, wykonuje potem prace termomodernizacyjne.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Wydział Gospodarki Komunalnej

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 2 – 87,7% poparcia

„Najpóźniej do końca 2022 r. należy opracować strategiczny i całościowy plan likwidacji pieców węglowych. Całkowita likwidacja pieców powinna nastąpić najpóźniej 1 stycznia 2027.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Wprowadzenie całkowitego odejścia od spalania paliw stałych na terenie miasta znajduje się w kompetencjach Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, który podejmuje zmiany w obowiązującej uchwale antysmogowej. Przy obecnej sytuacji geopolitycznej transformacja energetyczna jest znacznie utrudniona z uwagi na dostępność poszczególnych paliw. W chwili obecnej trwają prace zmierzające do całkowitego zaprzestania spalania paliw stałych, w tym węgla na terenie miasta.

Terminy graniczne likwidacji poszczególnych źródeł węglowych wskazuje uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. Nie zakazuje ona jednak użytkowania źródeł węglowych spełniających wymagań tzw. Ekoprojektu i 5 klasy.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o.

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 5 – 86,0% poparcia

„Opracowanie miejskiego programu wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji z budżetu Miasta.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji:

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. Miasto Poznań kontynuowało miejski program dotacyjny KAWKA Bis wspierający zmianę sposobu ogrzewania z opartego na paliwach stałych na inne. Program jest ciągle rozwijany. W ostatnich latach wprowadzono możliwość pozyskania dofinansowania na instalację pompę ciepła czy też paneli fotowoltaicznych, jeśli pracują one na potrzeby nowego sposobu ogrzewania. W 2022 r. Rada Miasta Poznania przyjęła Uchwałę nr LXXV/1386/VIII/2022 w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowych na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienie ich źródłami proekologicznymi. Uchwała ta uchylila jednocześnie poprzednią Uchwałę nr LII/965/VIII/2021 w tej sprawie. W Uchwale zapisano zasady udzielania w latach 2023-2027 osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, osobom prawnym, przedsiębiorcom oraz jednostkom sektora finansów publicznych będącym gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi dotacji z budżetu Miasta na likwidację źródeł niskiej emisji będących jedynym lub podstawowym źródłem ogrzewania w lokalu mieszkalnym/nieruchomości mieszkalnej i ich zamianę na źródła proekologiczne, zwiększając jednocześnie dofinansowanie na ten cel.

Realizowany od 2015 r. program zostanie rozbudowany poprzez zwiększenie budżetu na ten cel. Ponadto w celu zwiększenia dostępności mieszkańców do wsparcia w działaniach modernizacyjnych realizowane są zapisy porozumienia podpisanego przez Miasto w sprawie wspólnej realizacji krajowego programu pn. „Czyste Powietrze”.

Pełną informację o źródłach ciepła posiadanych przez mieszkańców miała dać Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków, której wypełnianie danymi miało się zakończyć do końca czerwca 2022 r. W wyniku zmian, jakie miały miejsce w II połowie roku, związanych między innymi z wprowadzeniem tzw. dodatku węglowego, wprowadzone dane uległy znaczącej korekcie, co rozmyło obraz faktycznej liczby źródeł na paliwa stałe w mieście. Do tej pory baza dla miasta Poznania została wypełniona w ok. 71%.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 13 – 86,0% poparcia

„Wsparcie finansowe, techniczne, administracyjne i informacyjne dla mieszkańców chcących przeprowadzić proces termomodernizacji powinno zostać usprawnione przez Prezydenta.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: **2022-2026**

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Mieszkańcy realizujący działania termomodernizacyjne mogą korzystać z ogólnodostępnych form wsparcia termomodernizacji: rządowego programu pn. „Czyste Powietrze” dedykowanego dla budownictwa jednorodzinnego, który zakłada dofinansowanie w wysokości od 30 do 75% oraz możliwości skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej, która umożliwia odzyskanie podatku VAT. Miasto Poznań przystąpiło do porozumienia w sprawie realizacji programu „Czyste Powietrze” i udziela mieszkańcom informacji nt. tego programu oraz wsparcie przy wypełnianiu wniosku w portalu beneficjenta (w siedzibie Wydziału Klimatu i Środowiska) w ramach zobowiązań wynikających z treści porozumienia w sprawie programu „Czyste Powietrze”. W celu zwiększenia możliwości dostępu do informacji o działaniach termomodernizacyjnych rozbudowano treści wortalu Środowisko, będącego częścią portalu Miasta Poznania pn. „Miejski Informator Multimedialny”, o założenia programu „Czyste Powietrze” i zagadnienie ulgi termomodernizacyjnej. W trakcie przygotowania są również materiały informacyjne dotyczące korzyści wynikających z prowadzonych prac termomodernizacyjnych.

Na bazie doświadczeń w zakresie funkcjonalności platformy wprowadzania danych do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) wystosowano pismo do Głównego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego jako organu administrującego CEEB z uwagami i propozycjami Miasta Poznania dot. usprawnienia funkcjonalności platformy CEEB.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska), Wydział Gospodarki Komunalnej

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 21 – 86,0% poparcia

„Powinna nastąpić zmiana zasad programu dotacji do wymiany pieców Kawka Bis uwzględniająca utworzenie zespołu mobilnych doradców, którzy będą kompleksowo doradzać i pomagać ludziom potrzebującym, w tym mniej zorganizowanym, starszym oraz z niepełnosprawnością, w wymianie tzw. kopciuchów na ciepło sieciowe czy odnawialne źródła energii (OZE).”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W kwietniu 2022 r. Wydział Klimatu i Środowiska uruchomił usługę ekodoradztwa w ramach zawartych umów-zleceń. Zadaniem ekodoradców było przybliżenie terminów wymiany źródeł wynikających z uchwały antysmogowej, pomoc w uzyskaniu miejskiej dotacji, poinformowanie o programie pn. „Czyste Powietrze” oraz możliwości skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej. W ramach usługi ekodoradcy realizowanej w kwietniu oraz maju przeprowadzono ok. 200 wizyt w domach mieszkańców. Ponadto funkcjonuje bezpłatna usługa ekodoradztwa świadczona przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu dla mieszkańców województwa wielkopolskiego, w tym miasta Poznania.

Od 2022 r. w ramach prowadzonego miejskiego programu dotacyjnego KAWKA BIS w celu większego promowania nowych systemów ogrzewania opartych o OZE zwiększono do 20 tys. zł kwotę dotacji dla pomp ciepła połączonych z panelami fotowoltaicznymi oraz ogrzewania elektrycznego połączonych z panelami fotowoltaicznymi. W grudniu 2022 r. ponownie zmieniono zasady programu dotacyjnego KAWKA BIS promujące jeszcze bardziej rozwiązania oparte o OZE, zwiększając kwotę dla tych rozwiązań do 40 tys. zł.

Program KAWKA BIS umożliwił pozyskanie środków na likwidację uciążliwych pieców i kotłów opalanych węglem i zastąpienie ich ekologicznym źródłem ciepła; na program KAWKA BIS w 2022 r. wydatkowano z budżetu Miasta Poznania 6,9 mln zł; łącznie zrealizowano 479 wniosków; uzyskane efekty to: zlikwidowanie 725 pieców opalanych drewnem lub węglem, zmodernizowanie 546 lokali, z czego 13 podłączono do miejskiej sieci ciepłej, 409 podłączono do instalacji gazowych, w 54 lokalach zamontowano pompę ciepła, w 47 lokalach zastosowano ogrzewanie elektryczne. Najczęściej instalację

fotowoltaiczną łączono z pompą ciepła – takie rozwiązanie zastosowano w 14 lokalach; instalację fotowoltaiczną wraz z ogrzewaniem elektrycznym zamontowano w 9 lokalach. Działania te pozwoliły na redukcję ilości spalanego opału o 2587 ton.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 4 – 85,7% poparcia

„Wypracowanie przez Urząd Miasta, mieszkańców oraz interesariuszy wspólnego planu w kwestii spalania węgla i przejścia na odnawialne źródła energii.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. został opracowany, zgodnie z wymogami ustawy Prawo energetyczne, dokument pn.: „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru miasta Poznania” – który następnie został przyjęty Uchwałą Rady Miasta Poznania Nr LXIX/1252/VIII/2022 z 12 lipca 2022 r. Dokument ten wyznacza ramy dalszego rozwoju Miasta w zakresie zaopatrzenia w energię oraz rozwój energii odnawialnej i podlega aktualizacji minimum raz na trzy lata.

Jednym z istotnych warunków spełnienia tej rekomendacji są także regulacje prawne, które wskażą możliwości dalszego rozwoju systemów ciepłowniczych. Przepisy prawa nie dają możliwości narzucenia stosowania OZE odgórnie do celów grzewczych, ale dają możliwość wspierania takich rozwiązań poprzez wsparcie finansowe oferowane w ramach różnego rodzaju systemów dotacyjnych. Miasto Poznań kontynuowało w 2022 r. realizację programu dotacyjnego KAWKA Bis, który umożliwiał mieszkańcom pozyskanie środków na likwidację uciążliwych pieców i kotłów opalanych węglem i zastąpienie ich ekologicznym źródłem ciepła; na program KAWKA BIS w 2022 r. wydankowano z budżetu Miasta Poznania 6,9 mln zł; łącznie zrealizowano 479 wniosków; uzyskane efekty to: zlikwidowanie 725 pieców opalanych drewnem lub węglem, zmodernizowanie 546 lokali, z czego 13 podłączono do miejskiej sieci ciepłej, 409 podłączono do instalacji gazowych, w 54 lokalach zamontowano pompę ciepła, w 47 lokalach zastosowano ogrzewanie elektryczne. Najczęściej instalację fotowoltaiczną łączono z pompą ciepła – takie rozwiązanie zastosowano w 14 lokalach; instalację fotowoltaiczną wraz z ogrzewaniem elektrycznym zamontowano w 9 lokalach. Działania te pozwoliły na redukcję ilości spalnego opału o 2587 ton.

Ponadto, mieszkańcy Poznania informowani byli systematycznie o kolejnych działaniach ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza, w tym o:

- wsparciu w aplikowaniu do rządowego programu pn. „Czyste Powietrze”, dzięki czemu mieszkańcy mogli otrzymać dofinansowanie na wymianę pieca i termomodernizację budynku; w 2022 r. z wsparciem Wydziału mieszkańcy przygotowali i złożyli 62 wnioski;
- miejskim programie pn. „Trzymaj Ciepło”, polegającym na bezpłatnych badaniach termowizyjnych budynków jednorodzinnych i kamienic; w 2022 r., w ramach 13. edycji programu, wykonano badania termowizyjne 347 domów jednorodzinnych i 16 kamienic.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska
(od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 22 – 93,0% poparcia

„Urząd Miasta powinien opracować przejrzystą procedurę pomocy w wymianie źródła ciepła, która powinna obejmować: 1) analizę stanu budynku (pod kątem konieczności przeprowadzenia termomodernizacji czy pomocy w odnalezieniu miejsc będących przyczyną utraty ciepła z budynku), 2) zaproponowanie innego ekologicznego źródła ciepła uwzględniającego możliwości techniczne budynku, 3) zaproponowanie odpowiedniej formy pomocy (pożyczka, dofinansowanie, inne), 4) zapewnienie opiekuna/asystenta, który przeprowadzi podmiot zainteresowany wymianą źródła ciepła przez cały proces.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Rekomendacja w trakcie realizacji

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W kwietniu 2022 r. Wydział Klimatu i Środowiska uruchomił usługę ekodoradztwa w ramach zawartych umów-zleceń. Zadaniem ekodoradców było przybliżenie terminów wymiany źródeł wynikających z uchwały antysmogowej, pomoc w uzyskaniu miejskiej dotacji, poinformowanie o programie pn. „Czyste Powietrze” oraz możliwości skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej. W ramach usługi ekodoradcy realizowanej w kwietniu oraz maju przeprowadzono ok. 200 wizyt w domach mieszkańców. Ponadto funkcjonuje bezpłatna usługa ekodoradztwa świadczona przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu dla mieszkańców województwa wielkopolskiego, w tym miasta Poznania.

W 2022 r. została zrealizowana nowa odsłona kampanii promującej program KAWKA BIS. Program KAWKA BIS umożliwił mieszkańcom pozyskanie środków na likwidację uciążliwych pieców i kotłów opalanych węglem i zastąpienie ich ekologicznym źródłem ciepła; na program KAWKA BIS w 2022 r. wydatkowano z budżetu Miasta Poznania 6,9 mln zł; łącznie zrealizowano 479 wniosków; uzyskane efekty to: zlikwidowanie 725 pieców opalanych drewnem lub węglem, zmodernizowanie 546 lokali, z czego 13 podłączono do miejskiej sieci ciepłej, 409 podłączono do instalacji gazowych, w 54 lokalach zamontowano pompę ciepła, w 47 lokalach zastosowano ogrzewanie elektryczne. Najczęściej instalację fotowoltaiczną łączono z pompą ciepła – takie rozwiązanie zastosowano w 14 lokalach; instalację fotowoltaiczną wraz z ogrzewaniem elektrycznym

zamontowano w 9 lokalach. Działania te pozwoliły na redukcję ilości spalnego opału o 2587 ton.

Ponadto, mieszkańcy Poznania informowani byli systematycznie o kolejnych działaniach ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza, w tym o:

- wsparciu w aplikowaniu do rządowego programu “Czyste Powietrze”, dzięki czemu mieszkańcy mogli otrzymać dofinansowanie na wymianę pieca i termomodernizację budynku; w 2022 r. mieszkańcy przygotowali i złożyli w ten sposób 62 wnioski;
- miejskim programie pn. “Trzymaj Ciepło”, polegającym na bezpłatnych badaniach termowizyjnych budynków jednorodzinnych i kamienic; w 2022 r., w ramach 13. edycji programu, wykonano badania termowizyjne 347 domów jednorodzinnych i 16 kamienic.

Miasto Poznań nie ma natomiast możliwości wykonania inwestycji za mieszkańca.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (od 1 stycznia 2023 r. Wydział Klimatu i Środowiska)

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 31 – 93,0% poparcia

„Prezydent powinien wyznaczyć osobę, która otrzyma uprawnienia do kontroli wszystkich instytucji zajmujących się energią i kwestiami antysmogowymi, wraz ze zobowiązaniem do publicznego raportowania postępów z realizacji przedstawionych rekomendacji, oraz do nadzoru nad tymi instytucjami.”

RAMY CZASOWE

Planowane lata realizacji: 2022-2026

STATUS:

Odstąpienie od realizacji z przyczyn obiektywnych

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

Miasto Poznań nie ma w zakresie swoich kompetencji możliwości nadzoru nad spółkami energetycznymi. Nadzór nad spółkami energetycznymi sprawują odpowiednie podmioty rządowe, natomiast legislacja związana z działem energia podlega Ministerstwu Klimatu i Środowiska. Prezydent Miasta Poznania w ramach swoich kompetencji może jedynie sprawdzać zgodność planów rozwoju tych przedsiębiorstw w zakresie dotyczącym ich działalności na terenie miasta Poznania w ramach opracowywanego minimum raz na trzy lata „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe dla obszaru miasta Poznania”.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Gospodarki Komunalnej

TREŚĆ REKOMENDACJI PPO nr 30 – 84,2% poparcia**„Partnerstwo Miasta (udziałowca) z mieszkańcami w społeczności energetycznej.”****RAMY CZASOWE**

Planowane lata realizacji:

STATUS:

Odstąpienie od realizacji z przyczyn obiektywnych

REALIZACJA REKOMENDACJI W 2022 R.

W 2022 r. monitorowano przepisy prawa w tym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

Zgodnie z zapisami art. 38e ust. 1 ustawy spółdzielnia energetyczna może powstać, jeśli spełnia łącznie następujące warunki:

- prowadzi działalność na obszarze gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej lub na obszarze nie więcej niż trzech tego rodzaju gmin bezpośrednio sąsiadujących ze sobą;
- liczba jej członków jest mniejsza niż 1000;
- w przypadku, gdy przedmiotem jej działalności jest wytwarzanie energii elektrycznej;
- łączna moc zainstalowana elektryczna wszystkich instalacji odnawialnego źródła energii umożliwia pokrycie w ciągu roku nie mniej niż 70% potrzeb własnych spółdzielni energetycznej i jej członków oraz nie przekracza 10 MW;
- w przypadku wytwarzania ciepła, łączna moc osiągalna nie przekracza 30 MW.

W związku z powyższym aktualnie brak jest prawnych możliwości tworzenia spółdzielni energetycznych na terenie miasta Poznania będącego gminą miejską.

JEDNOSTKA WIODĄCA:

Wydział Gospodarki Komunalnej